

**Raport de progres privind realizarea în anul 2024
a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului
și creșterea competitivității în anii 2023-2027**

Prezentul Raport (în continuare – Raport) conține informație privind progresul în implementarea în anul 2024 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (Program PACC 2027).

Programul PACC 2027 este orientat spre sprijinirea dezvoltării economice competitive, prin îmbunătățirea cadrului de politici destinat mediului de afaceri și implementarea instrumentelor de susținere pentru mediul antreprenorial, bazându-se pe următoarea viziune: promovarea și susținerea creșterii economice sustenabile, incluzive și pregătirea țării pentru a deveni membru cu drepturi depline al Uniunii Europene.

Programul conține următoarele 3 obiective generale și 9 obiective specifice:

1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri.

1) *Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale*

2) *Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice*

3) *Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernare)*

2. Facilitarea accesului la finanțare și creșterea competitivității produselor/serviciilor locale, inclusiv pe piețele externe

1) *Sporirea accesului la finanțare*

2) *Sporirea productivității întreprinderilor*

3) *Sporirea și diversificarea exportului*

3. Promovarea culturii antreprenoriale

1) *Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale*

2) *Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri*

3) *Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului*

Programul conține 2 etape de implementare:

1) etapa I, anii 2023-2025;

2) etapa II, anii 2026-2027

Întru realizarea obiectivelor Programului PACC 2027 la etapa I a fost aprobat Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2023-2025 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (Plan PACC 2025). În acest sens, prezentul Raport se referă la implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025.

Dat fiind faptul, că Programul PACC 2027 vizează dezvoltarea economică a țării, este importantă examinarea relevanței acestuia prin prisma mai multor aspecte, dintre care evidențiem situația macroeconomică în Republica Moldova în anul 2024.

În contextul celor relatate, Raportul este structurat în următoarele compartimente:

- 1) Situația macroeconomică în anul 2024.
- 2) Implementarea în anul 2024 a Planului PACC 2025, cu anexele respective, și anume:
 - a) Tabelul nr. 1, care conține Planul de acțiuni al PACC pentru anii 2023-2025, cu indicarea informației despre măsurile întreprinse și rezultatele înregistrate în anii 2023 – 2024,
 - b) Tabelul nr. 2, care conține informație despre evoluția indicatorilor stabiliți pe fiecare dintre acțiunile specifice;
 - c) Lista actelor normative adoptate în anii 2023-2025 (la data raportării) în scopul implementării prevederilor Programului PACC 2027.

Suplimentar, este de evidențiat faptul că, în conformitate cu legislația, operatorii economici prezintă către Biroul Național de Statistică dările de seamă statistice și situațiile financiare anual, până la finele lunii mai. Prelucrarea datelor de către Biroul Național de Statistică și generarea informației privind evoluția indicatorilor pentru anul precedent are loc, de regulă, până în luna august a anului în curs. Din acest considerent, din lipsă de date, examinarea anumitor indicatori ce țin de activitatea antreprenorială în anul 2024 nu a fost posibil de realizat. În acest context, în dependență de datele disponibile, informația pentru unii indicatori a fost prezentată pentru anul 2023 sau chiar 2022 (de ex. indicatorii privind emisiile gazelor cu efect de seră).

1. Situația macroeconomică în anul 2024.

Produsul Intern Brut (PIB). În 2024, economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere modestă de 0,1%, reflectând efectele provocărilor externe și interne. Agricultură a fost cel mai afectat sector, cu o scădere de 18,9% din cauza secetei severe, influențând negativ și transporturile (-4,9%). De asemenea, exporturile totale au scăzut cu - 5%, în timp ce importurile au crescut cu +5,2%, adâncind deficitul comercial. În contrast, sectorul TIC a crescut cu +5,5%, susținând exporturile de servicii, iar construcțiile au avansat cu +3,4%, datorită investițiilor realizate din sursele proprii ale agenților economici. Sectorul financiar a rămas stabil (+6,7%), iar HoReCa a înregistrat o creștere semnificativă de +9,1%. Creșterea investițiilor (+3,3 p.p.) și a consumului privat (+2,4%), alimentat de creșterea salariilor și a creditării, au contribuit pozitiv la PIB.

Industrie. Producția industrială a scăzut cu - 1,1% față de 2023, principalul factor fiind declinul industriei prelucrătoare (-4,5%). Cea mai afectată ramură a fost fabricarea uleiului de floarea-soarelui, care s-a redus de 2 ori, contribuind negativ cu -5,3 p.p. Alte sectoare aflate în scădere includ producția de zahăr, fabricarea încălțămintei, a pieselor auto, a produselor din lemn, îmbrăcăminte și mase plastice. În schimb, unele ramuri industriale au înregistrat creșteri, precum industria metalurgică, tipărirea, industria chimică, fabricarea mobilei, a echipamentelor electrice, a construcțiilor metalice și a produselor din minerale nemetalice (inclusiv cimentul și articolele din beton).

Agricultură. Condițiile climaterice nefavorabile (seceta și arșița din vara anului 2024) au determinat scăderea volumului producției agricole. În anul 2024 producția agricolă acesta s-a diminuat cu -14,6% comparativ cu anul 2023, însumând circa 41,4 mild. lei. Practic, toate principalele culturi agricole (cerealiere și leguminoase, floarea soarelui, rapiță, cartofi etc.), precum și producția de pe plantațiile pomicole (fructe, nuci și pomușoare) și plantațiile viticole (struguri) au fost afectate de seceta din vară, astfel influențând negativ evoluția producției vegetale. Ca rezultat, producția vegetală a scăzut cu - 22,9% în anul 2024. În același timp, producția animalieră a înregistrat o creștere cu +5,7%, impulsionată de evoluțiile pozitive în întreprinderile agricole.

Comerț. Comerțul intern de bunuri și servicii, deși a înregistrat un rezultat anual pozitiv, s-a temperat în a doua jumătate a anului 2024. Veniturile din vânzări în comerțul de bunuri cu amănuntul au crescut cu + 9,9% în anul 2024, în sectorul de prestare a serviciilor populației - cu +15,7%, în sfera serviciilor prestate întreprinderilor – cu +5%, iar comerțul cu ridicata practic a stagnat (+0,7%).

Transport. Cererea pentru serviciile de transport a fost în creștere. Conform datelor statistice, în anul 2024, numărul pasagerilor transportați, precum și volumul mărfurilor transportate au fost în creștere cu +12,5% și 2,2%, respectiv.

Investiții. Investițiile private sunt în revigorare. În anul 2024 volumul investițiilor în active imobilizate s-a majorat cu +7,9%, însumând 35,2 mild. lei. Investițiile proprii ale agenților economici, după diminuarea considerabilă din anul 2023, au înregistrat o creștere cu +14,8% datorită promovării politicilor de stimulare a investițiilor. Au fost în creștere și investițiile finanțate din străinătate (+33,6%), din credite și împrumuturi interne (+32,2%) și din sursele fondului rutier (+8,1%). Totodată, rămân în diminuare investițiile finanțate din credite și împrumuturi externe (-34%), precum și investițiile finanțate din bugetul public național (-16,3%).

Inflație. Presiunile inflaționiste cresc. Rata inflației anuală (decembrie 2024 față de decembrie 2023) a constituit 7%, depășind intervalul de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/- 1,5%). Seceta din vară, majorarea în luna decembrie a tarifelor la gaz și deprecierea monedei naționale au fost factorii principali cu efect pro-inflaționist.

Situația monedei naționale. Leul moldovenesc s-a depreciat ușor față de dolarul american și Euro. În luna decembrie 2024 moneda națională a marcat o depreciere de 6,2% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,41 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2024 până la 18,48 lei la 31.12.2024). Față de Euro, leul moldovenesc s-a apreciat cu 0,2%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la sfârșitul anului 2024 a atins 5483,6 mil. dolari, majorându-se cu 0,6% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2023.

Credite. Cererea la credite este în creștere. În contextul diminuării ratelor dobânzilor, în anul 2024 creditele noi au înregistrat majorare cu +34% față de anul 2023, fapt ce a determinat creșterea cu +26,5% a portofoliului de credite. Concomitent, dobânzile reduse au determinat diminuarea

depozitelor noi atrase la termen cu 8%. Masa monetară M3 a constituit la sfârșitul anului 2024 circa 169,6 mild. lei și s-a majorat cu 13,7%, în mare parte, datorită creșterii soldului depozitelor la vedere.

Bugetul public național. Situația finanțelor publice arată o reducere a deficitului bugetar, determinată de o creștere a veniturilor bugetare într-un ritm mai rapid decât cel al cheltuielilor. În anul 2024 la Bugetul public național au fost încasate venituri în valoare de circa 110,3 mild. lei, ceea ce reprezintă o creștere cu +7,9% (în termeni nominali) comparativ cu anul 2023. Majorarea veniturilor a fost determinată în mare parte de creșterea încasărilor din impozite și taxe la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova și la mărfurile importate și creșterea veniturilor salariale. Totodată, au fost realizate cu +4,3% mai multe cheltuieli, valoarea acestora însumând circa 123 mild. lei. Cea mai semnificativă contribuție la evoluția cheltuielilor totale au avut-o cheltuielile pentru ocrotirea sănătății, protecție socială și învățământ. Deficitul bugetar a atins nivelul de circa -12,6 mild. lei (-3,9% în raport cu PIB) și s-a diminuat cu 18,9% comparativ cu anul 2023 (-15,6 mild. lei).

Datoria de stat. Datoria de stat administrată de Guvern își menține traiectoria ascendentă, dar rămâne la un nivel sustenabil. La situația din 31 decembrie 2024 soldul datoriei de stat a atins nivelul de 121,4 mild. lei și a fost în creștere cu 16,7% față de aceeași situație a anului precedent. Datoria de stat internă însumează 44 mild. lei, în creștere cu 10,8% și datoria de stat externă – 4,2 mild. dolari SUA (77,4 mild. lei), care a sporit cu 13,4% (cu 20,4% - în monedă națională).

Balanța de plăți. Deficitul contului curent al balanței de plăți externe s-a deteriorat. Restabilirea cererii interne și micșorarea continuă a remiterilor primite din străinătate au condus la creșterea cu 41,2% a deficitului contului curent al balanței de plăți în 9 luni 2024, constituind 15,4% în raport cu PIB. Volumul remiterilor personale primite din străinătate s-au diminuat cu 6,4%, iar intrările de investiții străine directe au fost în scădere cu 15,4%.

Export. Exporturile s-au diminuat, fiind influențate preponderent de reducerea cererii externe. Totodată, creșterea cererii interne și a prețurilor internaționale la resursele energetice a condus la majorarea valorii importurilor. În anul 2024 exporturile au constituit 3555,1 mil. dolari SUA, în scădere cu 12,2% comparativ cu anul 2023. Cererea externă slabă și reducerea potențialului de export reprezintă factorii principali care au contribuit la involuția exporturilor. Totuși, aproape jumătate din această descreștere este explicată de diminuarea reexporturilor cu 28,1%, întrucât exportul autohton s-a micșorat doar cu 5,6%. Valoarea importurilor (9065,2 mil. dolari) a înregistrat creștere de 4,5% în anul 2024. Importurile au depășit exporturile de 2,5 ori, iar gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a constituit 39,2%. Soldul negativ al balanței comerciale s-a majorat cu 19,1%.

Salarii și pensii. Câștigul salarial mediu lunar brut a înregistrat o creștere de + 9%. În anul 2024 câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională a constituit 14096,7 lei și s-a majorat cu +14,1% în termeni nominali față de anul 2023, iar în termeni reali - cu +9%. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 732 Euro sau 792 dolari SUA. În sfera bugetară

câștigul salarial mediu lunar a constituit 11961,8 lei, în creștere cu +14,5% în termeni nominali și cu +9,4% în termeni reali. În sectorul real al economiei câștigul salarial a constituit 14829,2 lei și s-a majorat cu +13,9% în termeni nominali și cu +8,8% în termeni reali. Mărima medie a **pensiei lunare** la 01.01.2025 a constituit 3975,21 lei și s-a majorat cu +8,1% (în termeni nominali) față de aceeași dată a anului 2023.

Numărul **populației ocupate** în trimestrul IV 2024 a constituit 816,7 mii persoane și s-a diminuat cu 30,9 mii persoane (-6,6%) comparativ cu trimestrul IV 2023.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția persoanelor ocupate în vârstă de 15 ani și peste față de populația totală din aceeași categorie de vârstă) a fost de 40,8%, micșorându-se cu 1,6 p.p. față de trimestrul IV al anului precedent.

Numărul **șomerilor**, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), în trimestrul IV 2024 a fost de circa 32,8 mii persoane și s-a diminuat cu 27% comparativ cu trimestrul IV 2023 (45 mii pers.).

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară în trimestrul IV 2024 a constituit 3,9%, fiind mai mică cu 1 p.p. față de trimestrul IV 2023 (4,9%).

Numărul **șomerilor înregistrați** la oficiile forței de muncă în anul 2024 a constituit circa 18,8 mii persoane și a fost în descreștere cu 29% față de perioada similară a anului 2023.

2. Implementarea în anul 2023 a Planului de acțiuni al PACC 2027.

Pentru evaluarea mersului implementării Programului PACC 2027 a fost elaborată o *Metodologie utilizată pentru raportarea privind executarea în anul 2024 a Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2023-2025 a Programului PACC 2027*, care a fost transmisă autorităților raportoare și a stat la baza elaborării Raportului.

Pentru evaluarea nivelului de realizare a acțiunilor și indicatorilor Programului PACC 2027 au fost utilizate 2 tabele distincte, și anume:

Tabelul nr. 1, care include acțiunile planificate și informația privind realizarea acestora.

Tabelul nr. 2, care conține evoluția indicatorilor stabiliți în PACC, cu repartizarea acestora conform obiectivelor specifice ale Programului.

a) Tabelul nr. 1. Informație privind realizarea în anul 2024 a Planului de acțiuni al Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027

Planul PACC 2027 conține 73 de acțiuni setate pentru implementarea celor 9 obiective specifice. Dintre acestea 39 sunt planificate pentru anul 2023, 24 pentru anul 2024, 10 - în 2025.

Din Planul de acțiuni urmează a fi excluse 2 acțiuni, realizarea cărora ține de transpunerea actelor UE și pentru care în procesul de screening bilateral au fost identificate alte perioade de transpunere, diferite de cele indicate în Plan. Acestea sunt: acțiunea 2.1.4 Elaborarea propunerii privind modificarea cadrului normativ în vederea instituirii unui instrument de garantare destinat

exportatorilor (responsabili – MDED, ODA) și acțiunea 2.1.5. Îmbunătățirea accesului la informații despre istoria de credit prin modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit (responsabil – BNM).

La data elaborării Raportului de monitorizare, statutul realizării tuturor acțiunilor (73) din Plan este următorul:

- 1) realizate – 49 acțiuni;
- 2) în curs de realizare – 11 acțiuni;
- 3) inițiate – 5 acțiuni;
- 4) neinițiate – 6 acțiuni;
- 5) propuse a fi excluse – 2 acțiuni.

La evaluarea nivelului de realizare a Planului de acțiuni s-au luat în calcul acțiunile planificate pentru anii 2023-2024 (în total – 63 de acțiuni), respectiv procentul de realizare este raportat la numărul de 63 de acțiuni planificate pentru acești 2 ani.

Evaluând nivelul de realizare a acțiunilor planificate pentru anii 2023-2024, constatăm că din numărul total de 63 acțiuni, au fost realizate integral 49, ceea ce constituie 78%. În acest sens, constatăm că nivelul de realizare integrală a acțiunilor este în creștere față de anul 2023, când a constituit 74%.

Cu referire la nivelul de realizare integrală și parțială a acțiunilor, din numărul total de 63 acțiuni, au fost realizate 61, ceea ce constituie 97% din total. 2 acțiuni au fost inițiate.

Cu referire la acțiunile planificate pentru anul 2025, menționăm că 4 dintre acțiuni sunt inițiate, iar 6 încă nu au fost inițiate, două dintre acestea urmând a fi transferate pentru o altă perioadă de implementare.

Pentru acțiunile care conțin o perioadă de implementare mai mare de un an, de ex. implementarea programelor de suport pentru IMM-uri, gestionate de ODA, s-au luat în calcul activitățile realizate în anul 2024, acestea fiind evaluate ca realizate.

Cu referire la costurile pentru implementarea PACC în anul 2024 sunt de menționat următoarele.

Pentru implementarea în anul 2024 a acțiunilor planificate, au fost estimate mijloace financiare în sumă de 265 159,2 mii lei, dintre acestea 197 309,2 – din bugetul de stat, iar 67 850,0 mii lei – din asistență externă.

Conform datelor prezentate, pentru realizarea în anul 2024 a acțiunilor din PACC au fost cheltuite 259 510,8 mii lei. Din suma totală, 187 693,3 mii lei au fost alocate din bugetul de stat, iar suma de 71 817, 5 mii lei a fost acoperită din surse externe, dintre care 7 813,2 mii lei – de la Banca Mondială, celelalte – de la organismele europene.

Majoritatea sumelor alocate au fost valorificate în cadrul programelor de suport al antreprenoriatului, gestionate de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA). Astfel pentru cele 10 programe de suport au fost alocate mijloace financiare în sumă de 250 563,5 mii lei, dintre care 178 880,8 mii lei de la bugetul de stat, iar 71 682,7 mii lei - din asistență externă.

De menționat și alte instrumente de suport al mediului de afaceri, precum Programul de stimulare a investițiilor „373”, Fondul de garantare a creditelor, susținerea antreprenorilor în cadrul învățământului dual, precum și susținerea participării operatorilor economici la târguri și expoziții.

Astfel, în cadrul Programului de stimulare a investițiilor „373” în anul 2024 au fost acordate 547 credite cu dobândă redusă pentru 429 de beneficiari, valoarea creditelor acordate-estimându-se la 1.846,5 mil. lei.

Probleme întâmpinate în implementarea acțiunilor și cauzele acestora.

Întru implementarea majorității acțiunilor nu au fost identificate probleme majore de realizare, deși pentru unele acțiuni, implementarea a fost dificilă. Dintre cauze care au condus la tergiversarea realizării, ar putea fi de menționat:

- planificarea prea ambițioasă, fără să fi fost estimat volumul real al activităților necesare;
- lipsa/insuficiența capacităților instituționale;
- dificultăți în identificarea de asistență externă;
- insuficiența mijloacelor financiare;
- revizuirea conceptuală a unor acțiuni, generate de corelarea acțiunilor din PACC cu acțiunile planificate în proiectului Programului Național de Aderare 2025-2029, etc.

Astfel, conex problemelor reflectate, ar fi de evidențiat următoarele acțiuni.

La acțiunea 1.1.1. *Postmonitorizarea și analiza Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, cu revizuirea Nomenclatorului actelor permissive, în scopul reducerii numărului de documente confirmative*, se menționează că procesul de evaluare a tuturor cerințelor și prevederilor cadrului normativ aferente autorizării activității de întreprinzător este unul complex și foarte dificil și este nevoie de asistență externă. Întârzierea a fost cauzată de procedurile îndelungate de identificare a sursei de asistență externă, precum și de respectarea tuturor etapelor necesare semnării contractului citat cu Banca Mondială.

La acțiunile 1.1.11 *Revizuirea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi în scopul coroborării acesteia cu Codul civil (sau elaborarea unei noi legi)* și 1.1.12 *Revizuirea definiției IMM-urilor prin modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (modificarea criteriilor)*, în vederea armonizării acesteia cu legislația UE a fost menționată necesitatea de suport suplimentar prin generarea expertizei și asistenței externe.

La acțiunea 1.2.6. *Stimularea activității parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare* este evidențiată finanțare insuficientă.

La acțiunile 1.3.2, *Elaborarea cadrului de reglementare pentru implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernare)*, 2.1.4 *Elaborarea propunerii privind modificarea cadrului normativ în vederea instituirii unui instrument de garantare destinat exportatorilor* și 2.1.5

Îmbunătățirea accesului la informații despre istoria de credit prin modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit a fost identificată necesitatea extinderii termenului de realizare, condiționată de planificarea procesului de transpunere a actelor UE, în conformitate cu proiectul PNA 2025-2029.

O altă categorie de probleme se referă la lipsa datelor sau prezentarea necalitativă a informației de către autorități, care este generată de imposibilitatea colectării acesteia. Dintre cauze ar fi stabilirea indicatorilor, la etapa de planificare, fără a fi identificată clar sursa de furnizare a datelor. O altă cauză ține de termenele de generalizare a datelor statistice oficiale, prezentate de/către Biroul Național de Statistică, situație prezentată mai detaliat în informația referitoare la Tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 1 se anexează.

b) Tabelul nr. 2. Informație privind indicatorii PACC înregistrați în anii 2023 – 2024.

Cu referire la indicatorii de progres stabiliți în Planul PACC 2027, este de menționat că la stabilirea acestora nu a fost întotdeauna indicată sursa reală/corectă de colectare/furnizare a datelor. De asemenea, după cum s-a menționat mai sus, nu s-a ținut cont de faptul că agenții economici prezintă rapoartele statistice și situațiile financiare către Biroul Național de Statistică (BNS) anual, până la finele lunii mai. Respectiv, o parte din indicatori pot fi evaluați în luna august, după procesarea de către Biroul Național de Statistică a datelor prezentate de către agenții economici. În acest context, unele date sunt prezentate pentru anul 2023 sau chiar pentru 2022, ceea ce nu permite o evaluare adecvată a evoluției indicatorilor specificați în Tabelul nr. 2. De exemplu, Raportul ”Demografia întreprinderilor în Republica Moldova în anul 2022” a fost publicat pe 23 decembrie 2024: https://statistica.gov.md/ro/demografia-intreprinderilor-in-republica-moldova-in-anul-2022-9557_61578.html .

Tabelul nr. 2 se anexează.

c) Lista actelor normative adoptate în anii 2023-2025 (la data raportării) în scopul implementării prevederilor Programului PACC 2027.

O mare parte din acțiunile planificate pentru realizarea Programului PACC 2027 în anii 2023- 2025 prevăd în mod direct sau tangențial adoptarea cadrului normativ de referință. În acest sens, se consideră oportună prezentarea listei legilor și hotărârilor de Guvern relevante.

În context, este de menționat că din numărul de 25 acțiuni care prevăd modificarea sau elaborarea cadrului normativ, 18 au fost realizate, ceea ce constituie 72% din total. 5 acțiuni sunt planificate pentru anul 2025, 2 dintre acestea fiind deja inițiate. În același timp, 2 acțiuni urmează a fi transferate pentru anul 2026 sau 2027, necesitatea transferării fiind determinată de termenele de transpunere în legislația națională a actelor UE.

De notat, că pentru realizarea unor acțiuni au adoptate mai multe acte normative. În total, la data raportării pentru realizarea a 18 acțiuni au fost adoptate 26 de acte normative, dintre care 12 legi și 14 hotărâri de Guvern.

Lista actelor adoptate se anexează.

Concluzii, propuneri de îmbunătățire a procesului de implementare.

1. Implementarea acțiunilor planificate pentru anii 2023-2024 a înregistrat un progres bun: 78% pentru acțiunile integral realizate și 97% pentru acțiunile realizate integral și parțial.

2. Colectarea informației privind realizarea PACC este îngreunată de atitudinea mai puțin responsabilă a unor autorități privind plenitudinea și veridicitatea datelor despre implementarea acțiunilor și evoluția indicatorilor, în majoritatea cazurilor argumentându-se prin suprasolicitarea de sarcini pe diverse subiecte.

3. Costurile acțiunilor realizate sunt apropiate de cele planificate (planificat - 265 159,2 mii lei, realizat - 259 510,8 mii lei, cu 2,2% mai puțin), ceea ce denotă o planificare responsabilă și realistă.

4. Cheltuielile din bugetul de stat pentru acțiunile realizate (187 693,3 mii lei) sunt mai mici decât cele planificate (197 309,2 mii lei), devierea înregistrând o scădere de cca -4,9%. Există o bănuială rezonabilă că scăderea se explică și prin faptul că, pentru unele acțiuni, cheltuielile din bugetul de stat nu au fost reflectate în raport. Se recomandă autorităților prezentarea mai exactă a costurilor suportate pentru implementarea acțiunilor din PACC.

5. Alocările din surse externe (71 817, 5 mii lei) au depășit suma planificată (67 850,0 mii lei) cu cca 5,8%, ceea ce indică asupra oportunităților de atragere suplimentară a asistenței externe pentru realizarea integrală a PACC.

6. Este necesară îmbunătățirea procesului de raportare. O soluție ar fi atribuirea în fiecare autoritate a unei persoane responsabile de implementarea PACC. O altă soluție ar lua în calcul crearea unui sistem informațional de raportare pe PACC și conexiunea acestuia cu alte sisteme informaționale de raportare, care ar asigura o veridicitate mai mare a datelor. De solicitat suport de la Cancelaria de Stat pentru îmbunătățirea comunicării cu autoritățile în procesul de raportare și elaborarea unui sistem de raportare performant.

7. La planificarea pe viitor a acțiunilor și a indicatorilor de progres este necesar să se țină cont de disponibilitatea datelor care permit evaluarea evoluției acestora.

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

**Tabel nr. 1. Informație privind realizarea în anul 2024
a Planului de acțiuni al Programului național pentru promovarea
antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027**

1.1.1.	Postmonitorizarea și analiza Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, cu revizuirea Nomenclatorului actelor permise, în scopul reducerii numărului de documente confirmative (adeverințe, extrase, certificate, duplicate etc.)	Rapoarte elaborate; proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Tr. II, 2024 Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	În curs de realizare. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), cu sprijinul Băncii Mondiale, a inițiat revizuirea cadrului normativ privind actele permise, în cadrul Planului național pentru promovarea antreprenoriatului și competitivității IMM-urilor (2023-2025). În iunie 2024, a fost contractată o companie de consultanță pentru optimizarea și digitalizarea actelor permise, inclusiv în conformitate cu normele UE. La 22 ianuarie 2025, MDED a anunțat inițierea modificării Legii nr. 160/2011, iar în prezent organizează ședințe interinstituționale pentru eliminarea barierelor administrative. Conform Planului Național de Reglementări, acțiune respectivă nr. 20 trebuie finalizată în semestrul I din 2025.	Procesul de evaluare a tuturor cerințelor și prevederilor cadrului normativ aferente autorizării activității de întreprinzător este unul complex și foarte dificil și a fost nevoie de asistență externă. Întârzierea a fost cauzată de procedurile îndelungate de identificare a sursei de asistență externă, precum și de respectarea tuturor etapelor necesare semnării contractului citat cu Banca Mondială.
1.1.2.	Modificarea Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat în scopul creșterii plafonului de minimis	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis	Tr. IV, 2023				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. A fost aprobată Legea nr. 341/2023 pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		Parlamentul ui							
1.1.3.	Simplificarea cerințelor sanitare pentru a stimula microîntreprinderile să deschidă și să mențină afaceri (categoriile producție agricolă la scară mică, HoReCa, servicii de îngrijire a copiilor).	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2023				Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Realizat. 1. A fost aprobată Legea nr. 373 din 30.11.2023 pentru modificarea unor acte normative (privind facilitarea activității în domeniul alimentar). Documentul normativ prevede modificarea Legii nr.296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, fiind create posibilitățile aplicării procedurilor simplificate, bazate pe principiile HACCP sau pe bunele practici de igienă de către micii producători din domeniul alimentar. 2. A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.6 din 15.01.2025 privind aprobarea Cerințelor simplificate pentru activitatea micilor producători din domeniul alimentar și de completare a Hotărârii Guvernului nr.643/2003 cu privire la aprobarea Normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei	
1.1.4.	Revizuirea cadrului normativ referitor la controlul de stat asupra activității de întreprinzător, inclusiv a sistemului de sancțiuni și elaborarea unui ghid privind normele actualizate	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui; Ghid în domeniul controlului de stat și a	Tr. IV, 2023 Tr. IV, 2024	325,1	325,1		Cancelaria de Stat, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat și a legilor sectoriale conexe controlului de stat) a fost aprobat în ședința Guvernului din 20 noiembrie 2024 prin Decizia protocolară nr. 47.11/2024. A fost adoptată Legea nr. 25/2025 pentru modificarea unor acte normative	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		sistemului sancționator, elaborat						(Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și legile sectoriale conexe). <i>Ghidul în domeniul controlului de stat</i> a fost elaborat și plasat pe pagina web controale.gov.md	
1.1.5.	Elaborarea modificărilor cadrului normativ privind piața de capital, în scopul corelării acestuia cu legislația UE	Legea nr. 1134/1997 armonizată conform prevederilor cadrului normativ UE	Tr. II, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Prin Legea nr. 101 din 28.04.2023 au fost operate modificări, inclusiv la Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, fiind transpusă parțial Directiva (UE) 2017/828 de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor (aspecte conexe de guvernanță corporativă și piața de capital). Prin Legea nr. 259 din 21.11.2024 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea accesului antreprenorilor locali la piețe de capital externe) au fost operate modificări, inclusiv la Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, fiind transpusă parțial Directiva (UE) 2017/828 de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor (aspecte conexe facilitării accesului antreprenorilor locali la piețe de capital externe).	
1.1.6.	Modificarea Legii publicității nr. 62/2022 în scopul concretizării noțiunii de dispozitiv publicitar (cu toate aspectele aferente)	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. II, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. A fost aprobată Legea nr. 27/2025 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII), care conține modificările respective la Legea nr. 62/2022	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

1.1.7.	Optimizarea procesului de lichidare benevolă a afacerii și îmbunătățirea procedurilor de lichidare a întreprinderilor, ca urmare a insolabilității	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. A fost aprobată prin Legea nr. 313/2024 pentru modificarea Legii insolabilității nr.149/2012.	
1.1.8.	Modificarea Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior în scopul clarificării condițiilor de depunere a notificării pentru comerțul electronic, aspecte privind producătorul casnic, practicile comerciale neloiale etc.	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat parțial. Condițiile de depunere a notificării pentru comerțul electronic au fost concretizate prin prin Legea nr.60 din 17.03.2023, în vigoare 05.04.2023. Aspectele ce vizează reglementarea activității liberilor profesioniști urmează a fi reflectate în proiectul noii legi cu privire la antreprenariat. Aspectele privind practicile comerciale neloiale vor fi examinate în cadrul transpunerii Directivei UE 633/2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară	
1.1.9.	Dezvoltarea unui regim fiscal și de raportare/control simplificat pentru microîntreprinderi	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Prin Legea nr.214/2024 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală) au fost revizuite condițiile de prezentare a dării de seamă fiscale unificate (UNIF 21) cu privire la impozitul pe venit, în vederea extinderii subiecților eligibili pentru depunerea acestora. Norma urmărește simplificarea procesului de raportare a obligațiilor fiscale pentru întreprinderile micro al căror număr de angajați nu va depăși 5 salariați.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

1.1.10.	Actualizarea legislației secundare, în scopul asigurării transparenței achizițiilor de valoare mică, pentru a se potrivi pe deplin cu Legea nr. 131/2015 cu privire la achizițiile publice	Hotărâre de Guvern aprobată	Tr. III, 2024				Ministerul Finanțelor	Realizat. În scopul asigurării transparenței achizițiilor de valoare mică a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 870/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de valoare mică (<i>în vigoare 01.07.2023</i>).	
1.1.11.	Revizuirea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi în scopul coroborării acesteia cu Codul civil (sau elaborarea unei noi legi)	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. III, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inițiat. Avizul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasat pe pagina web www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13734	Este necesară expertiză și asistență externă
1.1.12.	Revizuirea definiției ÎMM-urilor prin modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (modificarea criteriilor), în vederea armonizării acesteia cu legislația UE	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Inițiat. Avizul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasat pe pagina web www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/a-nunt-de-initiere-privind-proiectul-de-lege-pentru-modificarea-legii-1792016-cu-privire-la-intreprinderile-mici-si-mijlocii/13399	Este necesară expertiză și asistență externă
1.1.13.	Modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (revizuire cost patenta, includere CAEM, excludere anumite tipuri de activități economice etc.)	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Neinițiat.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

1.1.14.	Îmbunătățirea mediului de afaceri competitiv pentru micro întreprinderi și forme simple de activitate de afaceri și profesională	Analiză efectuată; proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. I, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor	Realizat. Cu suportul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, MDED a elaborat și promovat 3 pachete de dereglementare (Legea nr. 37/2024, Legea nr. 95/2024, HG nr. 678/2024), care au fost estimate să genereze economii/beneficii businessului de cca. 300 milioane lei anual. Deși vizează un spectru larg de afaceri, aceste îmbunătățiri vor ajuta în special întreprinderile mici. Adicional, a fost lansată elaborarea modificărilor legislative pentru crearea unui cadru de activitate cât mai favorabil pentru întreprinzători persoane fizice (freelancer).	
1.1.15.	Extinderea termenului de implementare a Legii nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Prin Legea nr.145/2024 pentru modificarea unor acte normative a fost extins termenul de funcționare al parcului pentru tehnologia informației până în anul 2035, inclusiv, dar și garanția de stat privind impozitul unic .	
1.2.1.	Modernizarea sistemului informațional automatizat (SIA) pentru a permite controale bazate pe risc și digitalizarea și automatizarea rapoartelor de control	Hotărâre de Guvern aprobată	Tr. IV, 2024	234,4	234,4		Cancelaria de Stat	Realizat. A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 207/2024 cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional Registrul de stat al Controalelor. Prin Hotărârea Guvernului nr. 414/2024 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (în domeniul controlului de stat, inclusiv privind organizarea și funcționarea Consiliului național de soluționare a disputelor și Consiliilor de soluționare a disputelor în cadrul organelor de control), au	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								fost operate modificări la HG nr. 464/2018 privind ținerea Registrului de Stat al controalelor.	
1.2.2.	Îmbunătățirea cadrului normativ prin digitalizarea continuă a serviciilor G2B (permise, licențe, autorizații etc.) prin SIA GEAP	Lege adoptată de Parlament; număr de acte permissive digitalizate	Tr. II, 2024 2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Serviciile administrative sunt ușor accesibile, atât offline, cât și online, atât pentru cetățeni, cât și pentru întreprinderi, inclusiv pentru grupuri speciale precum persoanele cu dizabilități, străini, vârstnici odată cu implementarea ghișeului unic pentru furnizarea de servicii publice electronice. Aceasta se realizează prin portalul guvernamental al serviciilor publice, care include în prezent 16 evenimente de viață și 648 de servicii publice disponibile, dintre care 301 e-Services, furnizate de 56 de furnizori de servicii. În prezent, prin intermediul ghișeului unic, sunt disponibile 291 de servicii publice electronice G2B, reprezentând 65,7% din numărul total de 443 de servicii publice G2B și 208 servicii publice electronice G2C, reprezentând 53,9% din numărul total de 386 de servicii publice G2C. Pentru a nu limita accesibilitatea la serviciile publice pentru cetățenii care nu sunt familiarizați cu TIC sau nu își permit să lucreze cu computerele din diverse motive, implementarea ghișeului unic de furnizare a serviciilor publice din sfera de competență a Guvernului se realizează prin 40 de centre multifuncționale și 105 centre unificate de servicii publice (CUPS).	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

1.2.3.	Digitalizarea procedurilor vamale pentru a extinde declarația electronică pentru toate regimurile vamale	Hotărâre de Guvern aprobată; numărul și rata procedurilor vamale complet digitalizate	Tr. IV, 2024				Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal	Realizat. Ponderea declarațiilor vamale perfectate electronic a constituit la import 100% , la export 100%, tranzit 100%.	
1.2.4.	Digitalizarea completă a procesului de înregistrare a întreprinderii, suspendare a activității și operare a modificărilor în documentele de constituire	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Tr. III, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	În curs de realizare. Conex cadrului normativ au fost întreprinse acțiuni în vederea optimizării și eficientizării resursei informaționale de bază (Registrul de stat al unităților de drept), care reprezintă unica sursă sigură și credibilă de date aferente unităților de drept (persoanelor juridice). Prin urmare, se urmărește automatizarea proceselor, înregistrarea la distanță a companiilor, digitalizarea interacțiunii G2B, facilitarea proceselor în cadrul companiilor și dintre companii etc. În context, prin intermediul Programului de modernizare a serviciilor guvernamentale, în anul 2023 a fost demarat procesul de dezvoltare a Sistemului Informațional „Registrul de Stat al unităților de drept”, fiind dezvoltate mai multe funcționalități, ceea ce reprezintă circa 87% din lucrările planificate. Pe parcursul anului 2025 se preconizează finalizarea procesului de dezvoltare a Sistemului informațional aferent RSUD (versiunea 2.0).	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								La data de 03.07.2023 a fost încheiat între ASP, în calitate de Beneficiar, AGE în calitate de Agenție de implementare, pe de o parte, și compania „Esempla Systems” SRL, în calitate de Prestator pe de altă parte (<i>proiect finanțat de Banca Mondială</i>) contractul nr.MD-EGA-268047-CS-QCBS-2 privind proiectarea, dezvoltarea și implementarea sistemului informațional „Registrul de stat al unităților de drept” vers. 2 al ASP. Un alt proiect la care a participat ASP pe parcursul anului 2024 a fost contractul nr.MD-EGA-268059-NC-RFB privind digitizarea dosarelor de evidență ale persoanelor juridice și ale întreprinzătorilor individuali, deținute de ASP, realizat și implementat de comun acord cu AGE în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor guvernamentale”, care a fost finalizat în luna noiembrie 2024. În rezultatul implementării contractului respectiv, au fost transmise pentru scanare Prestatorului 139.136 dosare de evidență ale unităților de drept. Totodată, de la Prestator au fost recepționate și verificate cca. 139.135 dosare (<i>10.070.733 pagini</i>).	
1.2.5.	Impulsionarea activităților de cercetare în vederea creării start-upurilor și spin-offurilor (organizație formată prin	Număr de cercetători implicați; număr de start-upuri și spin-offuri	2023-2025	806,8	672,0	134,8	Ministerul Educației și Cercetării (MEC)	Realizat. Finanțarea proiectelor „Vouchere inovatoare” (Ordin 6-PC din 5.03.2024, Ordin 10-PC din 12.04.2024) impulsionază activitățile de cercetare în vederea creării start-upurilor inovative.	Start-up-uri inovative nu au fost create, sunt planificate pentru anul următor întrucât proiectele

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	desprinderea dintr-una mai mare) inovative	inovative create anual						În luna iulie 2024 au fost contractate 7 proiecte cu (USM, IMSP Institutul de cardiologie, SRL Coordinate)	sunt în derulare și în anul 2025.
1.2.6.	Stimularea activității parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare	Măsuri de stimulare elaborate și implementate; număr de rezidenți înregistrați	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ANCD	Realizat. În anul 2024, patru incubatoare de inovare au raportat către ANCD activitatea desfășurată în anul 2023: Politehnica (UTM) Inventica-USM și UniverScince (USM) IT4BA (ASEM) Innocenter (USC). De menționat necesitatea de evaluare a Legii Nr. 226 din 01-11-2018 cu privire la parcurile și incubatoarele științifice cu implicarea experților din diasporă, experților BRD etc.	Activitatea parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare este redusă din cauza resurselor financiare insuficiente.
1.3.1.	Elaborarea unui studiu pentru evaluarea nivelului de pregătire al Republicii Moldova pentru implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernanță)	Studiu elaborat	Tr. IV, 2024				Ministerul Mediului, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. În anul 2024, cu suportul partenerilor de dezvoltare (USAID) au fost elaborate următoarele studii : 1. Evaluarea pregătită a raportării esg pentru afaceri din Republica Moldova (preparatory assessment of esg reporting for businesses in the Republic of Moldova). 2. Raport de evaluare privind implementarea indicatorilor de raportare esg în Republica Moldova (assessment report on the implementation of the esg reporting indicators in the Republic of Moldova)	
1.3.2.	Elaborarea cadrului de reglementare pentru implementarea	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis	Tr. IV, 2025				Ministerul Mediului, Ministerul Dezvoltării	Neinițiat.	<i>Notă.</i> Realizarea acțiunii date se va face de către MF prin transpunerea

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	principiilor ESG (mediu, social și guvernanță)	Parlamentul ui					Economice și Digitalizării		Directivei UE 2022/2464 în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi privind durabilitatea
1.3.3.	Încurajarea producătorilor și furnizorilor să implementeze principii de responsabilitate corporativă, socială și de mediu și să adopte cele mai bune practici în cadrul afacerii și pe tot lanțul valoric	Număr de întreprinderi instruite; număr de întreprinderi care implementează principii de responsabilitate corporativă, socială și de mediu	2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. În cadrul ODA, cu suportul Proiectului Tehnologiile Viitorului (FTA), și sprijinul USAID, Suedia și Marea Britanie, ODA, de comun cu expertul contractat, a fost elaborat chestionarul privind colectarea informației referitor la practicile actuale ale IMM-lor finanțate, cât și nivelul de pregătire ale acestora față de criteriile ESG – Mediu (Environmental), Social (Social) și Guvernanță (Governance). Chestionarul elaborat a fost plasat pe site-ul ODA și expediat spre informare și completare către IMM. La 28.12.24 a fost semnat Amendamentul la Acordul de Parteneriat ODA-FTA Partnership Agreement care are scopul de a consolida capacitatea ODA de a mobiliza și gestiona eficient diferite instrumente financiare, inclusiv sub formă de capital și finanțări pentru climă și dezvoltare, promovând creșterea economică durabilă. Această acțiune din planul PACC este, de asemenea, prevăzută pentru realizare și în cadrul Planului de acțiuni ODA pentru anul 2025, fiind însoțită de măsuri de informare și	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								de un număr estimat de întreprinderi vizate de procesul de informare.	
1.3.4.	Elaborarea și implementarea planurilor de acțiune/ foilor de parcurs sectoriale privind decarbonizarea industriilor și pentru a atingerea obiectivului de emisii net-zero până în 2050	Planuri de acțiuni elaborate și aprobate	2024-2025				Ministerul Mediului	Realizat. În cadrul proiectului Regional Agenda Verde (SIDA), în anul 2024 au fost realizate 12 studii sectoriale. Acestea vor constitui baza pentru elaborarea foii de parcurs necesare atingerii obiectivului de emisii net zero până în anul 2050, proces care beneficiază de sprijinul proiectului menționat.	
1.3.5.	Asigurarea alinierii documentelor noi elaborate la cadrul legislativ în vederea stimulării dezvoltării și utilizării instrumentelor și produselor financiare, pentru facilitarea investițiilor în dezvoltarea economiei verzi, precum și a inovațiilor și tehnologiilor durabile și circulare	Modificări realizate	2024-2025				Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor	Realizat. A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 82/2025 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului privind programele de stat pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, având ca scop inclusiv stimularea investițiilor în economia verde și susținerea inovațiilor și tehnologiilor durabile și circulare. De asemenea, proiectul PNA 2025-2029 prevede implementarea întregului aquis UE, care asigură alinierea noilor documente în vederea promovării investițiilor verzi.	
1.3.6.	Susținerea activităților de transfer de cunoștințe legate de aplicarea principiilor economiei verzi în toate sectoarele	Numărul acțiunilor realizate;	Tr. IV, 2025				Ministerul Mediului	Inițiat. În anul 2024 a început desfășurarea unui proiect Twinning Air Quality and Environment, care oferă transfer de cunoștințe în domeniul economiei circulare	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	economiei și la toate nivelurile de implementare a politicilor, cu accent deosebit pe principiile circularității și sustenabilității	numărul persoanelor instruite							
1.3.7.	Dezvoltarea unui mecanism de stimulente fiscale/impozite și facilități economice pentru companiile care investesc sau reinvestesc profiturile în tehnologii verzi, precum și acordarea de facilități fiscale pentru companiile care adoptă practici prietenoase mediului înconjurător	Număr de propuneri înaintate; numărul companiilor finanțate care adoptă practici ecologice	Tr. IV, 2024				Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului	Realizat. Prin Legea nr.214/2024 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală) a fost introdusă norma privind extinderea dreptului de aplicare a metodei de amortizare accelerată a investițiilor pentru toate categoriile de agenți economici, fără a ține cont de mărimea acestora. Astfel, această normă permite companiilor care fac investiții în mijloace fixe, amortizarea în primul an, a 50% din valoarea acestora. În anul 2024, a fost îmbunătățită Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, care prevede scutirea de taxa pe ambalaje a agenților economici care implementează REP, atingând ținta de valorificare a ambalajelor în conformitate cu HG nr. 561/2020.	
1.3.8.	Actualizarea anuală a raportului privind indicatorii creșterii verzi	Raportul privind indicatorii creșterii verzi actualizat anual;	Anual				Ministerul Mediului	Inițiat. În cadrul proiectului Tranziție verde a PNUD, în anul 2024 a fost inițiată procedura de angajare a expertului local și companiei care vor elabora raportul privind indicatorii creșterii verzi până la finele anului 2025, folosind ca bază ultimii 10 ani, 2024 inclusiv.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		noi indicatori elaborați și incluși în lista de raportare							
1.3.9.	Elaborarea și implementarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin	Hotărâre a Guvernului aprobată; numărul companiilor gestionate de către femei, finanțate; valoarea granturilor aprobate	Tr. IV, 2023-2025	21.567,7	16.399,4	5.168,3 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Programul a fost aprobat prin HG nr. 809 la data de 27.10.2023. Evenimentul de lansare a Programului a avut loc la data de 15 martie 2024. Pe parcursul anului 2024 au fost aprobate spre finanțare 80 proiecte investiționale dintre care 51 în cadrul Măsurii 1 și 29 la Măsura 2. Suma totală a granturilor aprobate constituie 21,57 mil. MDL , ceea ce va genera volumul investițiilor în economie de 32,96 mil. MDL . 23 de companii au accesat ”pachetul e-comert”.	
1.3.10.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului „Start pentru tineri: o afacere durabilă la tine acasă”	Numărul companiilor gestionate de către tineri, finanțate; valoarea granturilor aprobate	2023-2025	12.688,3	8.501,0	4.187,3 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost aprobate 75 proiecte investiționale au fost aprobate spre finanțare. Suma totală a granturilor aprobate constituie 12,688 mil. MDL , ceea ce va genera volumul investițiilor în economie de 24,4 mil. MDL .	
1.3.11.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”	Numărul companiilor gestionate de către	2023-2025	23.853,5	18.219,2	5.634,3 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,	Realizat. Pentru anul 2024 avem următoarele rezultate: Au fost aprobate 75 proiecte investiționale, dintre care 49 proiecte la componenta II și 26 proiecte la componenta III. Suma totală a	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		migranți, finanțate; valoarea granturilor aprobate					ODA	suportului financiar acordat constituie 23,85 mil. MDL , iar suma investițiilor planificate – 55,09 mil. MDL .	
1.3.12.	Elaborarea unei legi distincte referitoare la antreprenoriatul social	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	Tr. III, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Neinițiat.	
2.1.1.	Consolidarea și capitalizarea Fondului de garantare a creditelor (FGC) de stat din cadrul ODA	Numărul garanțiilor financiare noi emise; suma creditelor noi acordate	Tr. IV, 2023, 2023-2025	1.868.243,4	1.868.243,4	0,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost emise: 882 garanții financiare (inclusiv pe Produsul CAU) în valoare de 801,47 mil. MDL 1.868,24 mil. MDL credite noi acordate 2.486,58 mil. MDL investiții generate.	
2.1.2.	Dezvoltarea cadrului normativ și administrarea procesului de acordare a garanțiilor de portofoliu de credite	Produsul „Garanții de portofoliu” lansat; numărul garanțiilor financiare noi emise; suma credite noi acordate	Tr. IV, 2023, 2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Aferent schemei de garantare a portofoliilor de credite, la situația din 31.12.2024, sunt depuse 3 cereri de aplicare din partea Băncilor: 1. B.C. „ProCredit Bank” S.A. – cererea și raportul de due diligence a fost acceptat, inclusiv de Banca Mondială, iar banca urmează să ajusteze valorile solicitate a portofoliilor, inclusiv reieșind din expunerea existentă pentru garanțiile individuale (în conformitate cu regulamentul BNM nr. 109	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								din 05.04.2019 cu privire la expunerile mari, expunerea băncii față de ODA este limitată la 15% din capitalul eligibil al băncii, astfel banca este nevoită să ia și acest aspect în considerare la determinarea valorii portofoliului ce poate fi solicitat). 2. B.C. „MAIB” S.A. - cererea și raportul de due diligence sunt în proces de acceptare din partea Băncii Mondiale. A rămas doar raportul aferent aspectelor ESG să fie acceptat, urmare a ultimelor concretizări solicitate din partea BM; 3. „OTP BANK” S.A. - cererea și raportul de due diligence sunt în proces de analiză, inclusiv urmează a fi recepționat raportul aferent aspectelor ESG din partea UIP. Din momentul recepționării raportului din partea UIP, acesta va fi transmis împreună cu raportul ODA către BM, spre revizuire și aprobare. Aferent îndeplinirii condițiilor pentru tranșa II, în perioada anului 2024, IP ODA s-a axat pe dezvoltarea sistemului de control intern, managementul riscurilor și trecerea la standardele internaționale de raportare financiară SIRC, care reprezintă 3 din 5 condiții de debursare. Pentru aceste acțiuni, au fost contractate companiile de consultanță LANDT, care elaborează sistemul de control intern și managementul riscurilor, iar la data de 27.12.2024 a transmis spre revizuire primul draft complet a Manualului de gestiune a riscului în cadrul activității FGC.	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								La moment Pricewater-house-Coopers elaborează managementul financiar și asigură trecerea la SIRF.	
2.1.3.	Operaționalizarea și administrarea procesului de acordare a creditelor cu dobândă redusă prin intermediul Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei – FACEM	2 produse de finanțare lansate; număr de credite cu dobândă redusă acordate; valoarea creditelor aprobate	Tr. IV, 2023, 2023-2024, 2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, OD A	Realizat. Produsul 1: 1. A fost elaborat și aprobat Produsul de finanțare "FACEM Investiții BGK" și Manualul operațional "FACEM Investiții BGK" (03.09.2024). 2. Elaborată și aprobată Procedura (ghidul) de solicitare și obținere a porțiunii de Grant conform Produsului de finanțare "FACEM Investiții BGK" (23.12.2024) 3. Elaborate și aprobate modelele de acte utilizate în implementarea produsului de finanțare "FACEM Investiții BGK" (7 documente). 4. Elaborat proiectul Regulamentului privind gestionarea riscurilor FACEM (în procesul de discuții a prevederilor s-a decis ca acest document să fie elaborat în cadrul proiectului de asistență tehnică de consultanță pentru elaborarea cadrului normativ de gestionare a riscurilor pentru ODA). 5. Elaborat proiectul procedurii privind constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor de risc (în procesul de discuții a prevederilor a fost decisă prioritizarea sarcinilor, astfel încât acest document să fie elaborat în conformitate contractarea de către FGC a asistenței tehnice specializate pentru elaborarea cadrului normativ pentru ODA).	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								La 13.09.2024 a fost lansat apelul de selectare a băncilor, care ulterior vor recredita produsele de finanțare pentru IMM. Contractele de colaborare pentru produsul FACEM Investiții BGK au fost transmise spre semnare către cele 7 bănci aprobate pe 31.12.2024. De asemenea pentru operaționalizarea produsului de finanțare FACEM Investiții BGK au fost elaborate următoarele documente: -proiectul pentru definitivarea volumului de asistență tehnică; - proiectul Acordului de colaborare instituțională ODA- Solidarity Fund, privind implementarea Asistenței Tehnice a Produsului de Finanțare „FACEM Investiții BGK”; -proiectul Contractului-tip de colaborare cu entitățile financiare partenere pentru produsul FACEM Investiții BGK, care a fost coordonat cu Min Fin. La 13.09.2024 a fost lansat apelul de selectare a băncilor, care ulterior vor recredita produsele de finanțare pentru IMM. <u>Produsul 2:</u> În scopul dezvoltării noului produs de finanțare - FACEM Investiții KfW, au fost elaborate/avizate /coordonate/semnate următoarele documente:	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								- Acordul de Grant și de Proiect, încheiat la 11.03.24 între RM (prin MDED), KfW și ODA (10,7 mil. EUR). -Acordul Separat încheiat la 15.05.24 între KfW și ODA. - Termenii de referință (ToR) pentru selectarea echipei de consultanță pentru FACEM (IP ODA). În baza ToR a fost desfășurată licitația în UE și au fost evaluate ofertele tehnice și cele de preț, fiind selectată compania de consultanță „Frankfurt School of Finance & Management gemeinnützige GmbH” (FS) pentru 3 ani, care va oferi asistență la operaționalizarea noului produs de finanțare și activităților de suport pentru ODA, cu accent pe activitățile FACEM. La data de 02.12.2024 de către IP ODA a fost semnat contractul de consultanță cu FS, fiind desemnate persoanele responsabile din cadrul ODA și demarate procesele de colaborare în vederea acordării asistenței tehnice pentru FACEM.	
2.1.4.	Elaborarea propunerii privind modificarea cadrului normativ în vederea instituirii unui instrument de garantare destinat exportatorilor	Concept elaborat și aprobat	Tr. IV, 2023				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Neinițiat – de extins termenul	Este necesară extinderea termenului de realizare a acțiunii până în iunie 2026. Argumentarea extinderii acestui termen derivă din necesitatea alinierii și asigurării conformității

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

									Conceptului noului instrument, la reglementările europene relevante prevăzute în PNA la capitolul 30 "Relații externe".
2.1.5.	Îmbunătățirea accesului la informații despre istoria de credit prin modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; număr de noi furnizori de date	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Neinițiat - de extins termenul.	La acțiunea 2.1.5 „Îmbunătățirea accesului la informații despre istoria de credit prin modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit”, care vizează Banca Națională a Moldovei în calitate de instituție partener, în termenul stabilit de realizare (trimestrul IV 2024) nu au fost planificate acțiuni, respectiv, nu au fost aprobate modificări legislative. Totodată, o acțiune similară a fost stabilită în Agenda de Reforme pentru Planul de creștere

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

									pentru Republica Moldova pentru perioada 2025-2027 adoptat de Comisia Europeană, în acest sens fiind identificate necesitățile de îmbunătățire a Legii nr. 122/2008 cu privire la birourile istoriilor de credit (extinderea listei de surse de formare a istorii de credit, implementarea standardului unic de raportare și formare a istoriilor de credit, optimizarea costurilor suportate de utilizatori).
2.2.1.	Implementarea și gestionarea Programului de stimulare a investițiilor „373”	Numărul proiectelor investiționale susținute; valoarea suportului financiar acordat	2023-2025	1.846.470,0	1.846.470,0	0,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Rezultatele pentru anul 2024: - 429 beneficiari, dintre care 390 companii noi susținute; - 547 numărul creditelor cu dobândă redusă; - 1.846,5 mil. lei valoarea creditelor acordate. Volumul creditelor acordate IMM prin Programul 373 a crescut, acesta însumând 2.373,5 mil. lei conform situației la data de 31.12.2024.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

2.2.2.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice	Numărul companiilor inovative, finanțare; valoarea granturilor aprobat	2023-2025	8.785,9	0,0	8.785,9 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, OD A	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost aprobate spre finanțare 20 proiecte investiționale. Suma totală a granturilor aprobate constituie 8,78 mil. MDL , ceea ce va genera volumul investițiilor în economie de 18,73 mil. MDL .	
2.2.3.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii	Numărul companiilor ce au obținut finanțare pentru proiecte de digitalizare; valoarea granturilor aprobate	2023-2025	24.640,7	13.189,7	11.451,0 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost aprobate 90 proiecte investiționale spre finanțare. Suma totală a granturilor aprobate constituie 24,64 mil. MDL , ceea ce va genera volumul investițiilor în economie de 42,43 mil. MDL .	
2.2.4.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii	Numărul companiilor ce au obținut finanțare pentru proiecte de ecologizare; valoarea granturilor aprobate	2023-2025	13.076,8	7.426,1	5.650,7 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, OD A	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost aprobate spre finanțare 40 proiecte investiționale. Suma totală a suportului financiar acordat constituie 13,08 mil. MDL , iar suma investițiilor planificate – 25,28 mil. MDL .	
2.2.5.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a	Numărul companiilor ce au obținut finanțare pentru	2023-2025	117.096,0	94.104,0	22.992,0 UE	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,	Realizat. Pe parcursul anului 2024 în cadrul Programului au fost aprobate 136 proiecte investiționale. Suma totală a suportului financiar acordat constituie 117,1 mil. MDL ,	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	întreprinderilor mici și mijlocii	proiecte de tehnologizare, re tehnologizare și eficiență energetică; valoarea granturilor aprobate					ODA	iar suma investițiilor planificate – 273,86 mil. MDL. Suplimentar, pe parcursul anului 2024 a avut următoarele realizări, prezentate de Ministerul Energiei. 1. 01 aprilie - 07 iunie 2024 – a fost lansat apelul „Clean Technology Innovation Programme for SMEs Start-ups in the Republic of Moldova” (GCIP Moldova 2024). Au fost evaluate 56 de cereri, care au îndeplinit criteriile de eligibilitate. Numărul de semifinaliști selectați - 28, nr. de finaliști selectați 17. 2. 25 - 26 aprilie 2024 - a avut loc Cel de-al treilea eveniment CLIMATHON, în cadrul căruia au fost identificate soluții de start-up în cele cinci categorii principale: Eficiență a apei, Eficiență energetică, Energie regenerabilă, Clădiri verzi și Green Transportation. La eveniment au participat 43 de participanți, grupul țintă a inclus reprezentanți ai sectorului IMM-urilor și antreprenori. 3. Iunie 2024 – a avut loc selecția semifinaliștilor acceleratorului anual GCIP Moldova, ce a avut drept scop selectarea semifinaliștilor GCIP Moldova conform procedurii de selecție Runda I. Ca urmare, din 28 de proiecte depuse, au fost selectați 17 semifinaliști, care au îndeplinit criteriile de selecție.	
--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	-----	--	--

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								4. Pe 25 iulie 2024 a fost organizat un atelier de lucru cu genericul „Rolul sectorului bancar în finanțarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”, în vederea furnizării de cunoștințe și instrumente pentru a sprijini finanțarea proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă precum și creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a aspectelor critice legate de finanțarea în domeniul respectiv în Republica Moldova. Numărul de instituții financiar-bancare și nebankare participante – 11. 5. 26-28 iulie 2024 Organizarea Academiei Naționale la care au participat 72 de participanți, dintre care 31 experți și 41 reprezentanți ai start-up-urilor. Subiectele abordate și furnizate de experții naționali au inclus cadrul legal pentru implementarea soluțiilor de tehnologie curată, caracteristicile tehnice ale tehnologiilor curate, instrumentele de finanțare și aspectele sociale și de mediu ale soluțiilor de tehnologie curată. 6. Implementarea Mecanismului de finanțare SEED Funding. Acest Mecanism de finanțare a tehnologiilor curate implementat de GCIP Moldova se referă la un instrument financiar conceput pentru a oferi capital în stadiu incipient și a sprijini proiecte axate pe dezvoltarea de tehnologii ecologice și durabile.	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								Pe parcursul anului 2024 întreprinderile municipale beneficiare au demarat procesul de implementare a proiectelor pilot. 7. La 03 - 04 octombrie 2024 a fost organizat Forumul internațional „Investor Connect 2024”. Evenimentul a reunit circa 250 de participanți – dintre care 42 de experți internaționali, experți naționali, lideri din industrie, cercetători, factori de decizie și experți internaționali din Uniunea Europeană, oferind o platformă pentru discutarea și promovarea politicilor, tehnologiilor și finanțării în domeniul eficienței energetice. Forumul a evidențiat oportunitățile semnificative de investiții în sectorul eficienței energetice al clădirilor, care poate atrage până la 1,4 miliard de lei în următorii ani și aduce economii semnificative de energie pentru țară. 8.06 decembrie 2024 - Organizarea Pitch day și forumului Gala Moldova Eco Energetică 2024. Obiectivele evenimentului aferent Proiectului GCIP constau în oferirea unei platforme pentru promovarea proiectelor inovatoare și premiarea celor mai bune inițiative și start-up-uri cleantech. Din cei 17 finaliști ai competiției GCIP Moldova au fost selectate 5 start-up-uri, care au fost desemnate câștigătoare ai premiului de câte 10.000 USD fiecare.	
2.2.6.	Elaborarea și implementarea Programului de sprijin	Hotărâre de Guvern aprobată;	Tr. III, 2023,	17.398,5	17.398,5	0,0	Ministerul Dezvoltării Economice	Realizat. Programul a fost aprobat prin HG 488/2023.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului	numărul companiilor din domeniul turismului, finanțate; valoarea granturilor aprobate	2023-2025				și Digitalizării, OD A	Pe parcursul anului 2024 au 49 proiecte investiționale au fost aprobate spre finanțare. Suma totală a granturilor aprobate constituie 17,40 mil. MDL , ceea ce va genera volumul investițiilor în economie urmează de fi de circa 36,1 mil. MDL .	
2.2.7.	Elaborarea și implementarea Programului de sprijin pentru micii producători	Hotărâre de Guvern aprobată; numărul companiilor micilor producători, finanțate; valoarea granturilor aprobate	Tr. IV, 2023, 2024-2025	3.642,9	3.642,9	0,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Programul a fost aprobat prin HG nr. 531/2024. La data de 03.09.2024 de către Consiliul IP ODA a fost aprobat Manualul operațional de implementare a programului. Pe parcursul perioadei 01.11.2024-20.11.2024 a fost desfășurat apelul de recepționare a cererilor de finanțare, fiind înregistrate 23 de aplicații la Program. În luna decembrie 2024 - 10 proiecte investiționale au fost aprobate spre finanțare. Suma totală a granturilor aprobate constituie 3,64 mil. MDL , ceea ce va genera un volum al investițiilor in economie de 6,26 mil. MDL .	
2.2.8.	Implementarea proiectelor investiționale în cadrul Programului de subvenționare a participării la târguri și expoziții naționale și locale	Numărul agenților economici subvenționați anual; valoarea subvențiilor acordate	2023-2025	1.176,6	1.176,6	0,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost subvenționați 256 agenți economici. Suma totală a subvențiilor se ridică la 1.176,6 mii lei .	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

2.3.1.	Acordarea IMM-urilor a serviciilor de suport pentru export	Numărul IMM-urilor evaluate și susținute în elaborarea planurilor de acțiuni de suport pentru export	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, OD A	În curs de realizare. Conceptul privind dezvoltarea acceleratoarelor de susținere a întreprinderilor la export este în proces de elaborare. Totodată, implementarea acestei acțiuni necesită resurse financiare, care la moment nu sunt identificate.	
2.3.2.	Elaborarea și lansarea acceleratoarelor de susținere a întreprinderilor la export	Cadrul de implementare elaborat; 1 accelerator pentru export, lansat anual	Tr. IV, 2023-2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	În curs de realizare. Acțiunea dată se regăsește în noul <i>Program de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice</i> aprobat prin HG nr. 30 din 29.01.2025, ceea ce presupune că implementarea acesteia va avea loc în perioada următoare.	
2.3.3.	Ghid pentru IMM de parcurgere „pas cu pas” a etapelor de ieșire la export creat și funcțional (Compass către export)	1 ghid online elaborat	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	În curs de realizare. Acțiunea dată se regăsește în noul <i>Program de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice</i> aprobat prin HG nr. 30 din 29.01.2025, implementarea căruia va avea loc în temeiul Manualului operațional care va conține etapele de ieșire la export.	
2.3.4.	Elaborarea și lansarea Programului de creștere a competitivității IMM-urilor și integrarea în	Hotărâre de Guvern aprobată; program lansat;	Tr. IV, 2023-2023				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,	În curs de realizare. La data de 29.01.2025 în ședința de Guvern a fost aprobat noul <i>Program de creștere a competitivității a producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice</i> (HG nr.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	lanțurile valorice internaționale	1 bază de date națională a furnizorilor dezvoltată (BusinessLink), 7 evenimente B2B organizate; 30 de companii integrate în lanțurile valorice internaționale	2024-2025 2023-2025 2024-2025				ODA	30/2025). Evenimentul de lansare a Programului a avut loc la data de 04 martie 2025. În cadrul activităților desfășurate, au fost realizate 8 ședințe de lucru cu prestatorii privați în afaceri și cu membrii ACAM, în scopul stabilirii priorităților pentru dezvoltarea unei baze de date a întreprinderilor de consultanță și instruire. De asemenea, au fost organizate 2 sesiuni de informare destinate consultanților privați în afaceri. În acest context, au fost elaborate două chestionare adresate companiilor de consultanță și antreprenorilor pentru a identifica necesitățile pieței de consultanță. Un chestionar suplimentar a fost diseminat către companiile ce prestează servicii de consultanță în afaceri, cu scopul de a depista necesitățile de dezvoltare a acestora. În urma acestui demers, chestionarul a fost completat de 21 de companii, oferind informații valoroase pentru strategia viitoare de dezvoltare a sectorului.	
2.3.5.	Implementarea Programului de creștere a competitivității IMM-urilor și integrarea în lanțurile valorice internaționale	Numărul de companii finanțate; valoarea granturilor aprobate	2023-2025	7.813,2	0,0	7.813,2 Banca Mondială	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Pe parcursul perioadei anului 2024, cu suportul Băncii Mondiale au fost aprobate spre finanțare 21 proiecte investiționale. Suma totală a granturilor aprobate constituie 7,81 mil. MDL , ceea ce va genera 18,32 mil. MDL investiții în economie.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

3.1.1.	Dezvoltarea abilităților antreprenoriale prin formare profesională	Numărul de standarde de calificare ajustate la Cadrul Național al Calificărilor; numărul de standarde ocupaționale ajustate la cerințele pieței muncii	2023-2025	2023 – 515,3 mii lei 2024 – 1032,6 mii lei	2023 – 515,3 mii lei 2024 – 1032,6 mii lei	Lipsă date	Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Realizat. În perioada 2023-2025 au fost elaborate și aprobate 218 standarde de calificare, din care 19 standarde au fost elaborate cu acoperire din bugetul de stat, 199 – din alte surse. 2023 – 30 de standarde de calificare (9 – ÎPT și 21 – ÎS); 2024 – 164 de standarde de calificare; (12 – ÎPT și 152- ÎS); 2025 – 24 de standarde de calificare (14 – ÎPT și 10 – ÎS) Acțiune realizată la nivel de 186,32 % față de 2022.	
3.1.2.	Încurajarea cooperării dintre mediul universitar și cel de afaceri	Numărul de acorduri de colaborare încheiate între instituțiile de învățământ și mediul de afaceri	2023-2025	Lipsă informație			Ministerul Educației și Cercetării	Realizat. 130 acorduri de colaborare semnate în perioada 2023-2024	
3.1.3.	Dezvoltarea și implementarea mecanismului de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual	Numărul de unități economice care au beneficiat de compensarea cheltuielilor; numărul de elevi din învățământul	2023-2025	5.371,8	5.371,8	0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Întru realizarea acestei activități au fost operate modificări la HG 97/2023, aprobate prin HG nr. 332 din 08.05.2024. La data de 31.07.2024 a avut loc Atelierul de informare privind compensarea cheltuielilor unităților din învățământul dual, în cadrul căruia a fost prezentat Ghidul de aplicare adresat unităților din învățământul dual.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		dual pentru care au fost compensate cheltuielile; suma totală a compensațiilor oferite						În perioada 01.08 – 15.09.2024 au fost recepționate 49 dosare, cu numărul efectiv de elevi 870. În perioada noiembrie – decembrie 2024, au fost compensate cheltuielile pentru 43 de companii și 845 elevi în sumă totală 5.371,8 mii lei . Din suma totală, 336 400 lei constituie compensarea acordată Camerei de Comerț și Industrie (CC pentru activitățile stabilite în cadrul legal.	
3.1.4.	Dezvoltarea de către ODA a instrumentului de instruire la distanță a antreprenorilor	6 module de instruire lansate; numărul persoanelor instruite	Tr. II, 2024 2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. 2 module pe subiectele de E-Comerț și Transformare Digitală au fost elaborate și plasate pe platforma M-learn. La moment se află în faza de testare.	
3.1.5.	Sporirea abilităților antreprenoriale, inclusiv în domeniul de eficiență energetică și ecologizare	Numărul persoanelor informate și consultate; numărul persoanelor instruite, pe categorii de domenii	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. 1. Informarea: Pe parcursul anului 2024 au fost atinși următorii indicatori: - 109 sesiuni informare desfășurate; - 5.758 persoane informate; - 12.203 consultații individuale acordate 2. Instruirea: În anul 2024 au fost realizate: - 2.361 persoane instruite dintre care 1.745 certificate. - 18 sesiuni de alfabetizare financiară pentru start-upuri realizate în cadrul cursului <i>Start in Business</i> ; - 2 sesiuni în cadrul modului gestiunea financiară a afacerii; - 5 sesiuni de instruire în cadrul programului de ecologizare a IMM; - 4 sesiuni de instruire în cadrul e-commerce;	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								- 2 sesiuni de instruire în cadrul modului vânzări cu rezultat; - 2 sesiuni de instruire – managementul proceselor de afaceri; - 2 sesiuni de instruire – managementul resurselor umane; - 130 persoane formate în domeniul e-commerce; - 1.817 persoane alfabetizate în domeniul financiar; - 2.361 persoane formate în domeniul antreprenorial.	
3.1.6.	Formarea competențelor digitale a antreprenorilor, prin intermediul unei platforme de e-learning digitală cu cursuri în 3 domenii (e-commerce, digital marketing și digitalizarea business proceselor), în cadrul programului EU4Digital	Numărul persoanelor instruite și certificate, prin intermediul platformei de e-learning	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	În curs de realizare. Modulul de Comerț electronic pe piețele UE a fost elaborat. Urmează să fie plasat pe platforma M-learn.	
3.1.7.	Promovarea alfabetizării financiare și digitale, a educației antreprenoriale și financiare – de la grădinițe până la senioriat prin intermediul politicilor și programelor de suport	Numărul cursurilor de alfabetizare financiară pentru fete și femei; numărul de femei și fete formate în sectorul TIC;	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Pe parcursul anului 2024 au fost realizate: - 18 sesiuni de alfabetizare financiară pentru start-upuri realizate în cadrul cursului Start in Business; - 2 sesiuni în cadrul modului gestiunea financiară a afacerii; - 130 persoane formate în domeniul e-Commerce din care 92 sunt femei; - 1.817 persoane alfabetizate în domeniul financiar din care 1.207 sunt femei;	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		numărul de femei și fete formate în domeniul financiar							
3.1.8.	Elaborarea și implementarea unui Program de formare a formatorilor în domeniul antreprenoriatului	Program elaborat și lansat; numărul formatorilor instruiți	Tr. III, 2024 2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	În curs de realizare. Conceptul Programului de Formare a Formatorilor a fost elaborat, urmează să fie identificată compania care va definitiva conținutul instruirilor pentru formatori și va realiza instruirile.	
3.1.9.	Dezvoltarea unui program de mentorat, destinat antreprenorilor care sunt la etapa de creștere și dezvoltare a afacerii	Conceptul programului elaborat; program elaborat și lansat; numărul de IMM mentorate	Tr. IV, 2023, 2024-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	În curs de realizare. Proiectul Programului de mentorat a fost elaborat, la moment urmează să se lanseze procedura de achiziții pentru contractarea companiei care va presta servicii de mentorat. Suplimentar, în cadrul Programului de susținere a antreprenoriatului feminin, măsura 3 ”Asistență tehnică pentru susținerea antreprenoarelor” au fost realizate 10 sesiuni de mentorat de grup și peste 200 de sesiuni de mentorat individuale. Au fost mentorate 19 IMM administrate de femei.	
3.2.1.	Evaluarea cadrului de reglementare a mediului de afaceri, legat de armonizarea acestuia cu legislația UE pentru asigurarea nedepășirii împovărării antreprenorilor și selectarea celor mai puțin	Mecanism de identificare și monitorizare elaborat și aprobat; număr de acte	Tr. II, 2024 2025 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	În curs de realizare. Prin Decizia dlui Prim-ministru nr. 21 din 23.02.2024 a fost instituit un grup de lucru și prevăzută elaborarea hărților (matricelor) obligațiilor și proceselor stabilite prin cadrul de reglementare, prin care au fost stabilite componentele ciclului de viață a afacerii care urmau să fie analizate. În cadrul platformei Consiliului Economic au fost elaborate hărți pentru 12 sectoare	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	invazive soluții din toate țările membre UE	normative evaluate; număr de acte normative privind modificări ale cadrului normativ elaborate și promovate						economice selectate. Hărțile urmează a fi validate/aprobate de autorități conform domeniilor de competență.	
3.2.2.	Elaborarea metodologiei de identificare a impactului negativ asupra concurenței cauzat de cadrul normativ existent și propus. Evaluarea impactului asupra concurenței și promovarea modificărilor normative în vederea reducerii impactului negativ	Metodologie aprobată; instrument de evaluare implementat	Tr. IV, 2024 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Ca urmare a modificărilor la Legea nr. 100/2017 a fost revizuită Metodologia de analiză a impactului de reglementare. În rezultat, în anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, unde este expus formularul notei de fundamentare, a fost introdus impactul asupra concurenței. Totodată, prin HG nr. 574/2024 a fost aprobată noua Metodologie de analiză a impactului de reglementare, care propune repere metodologice despre analiza impactului asupra concurenței.	
3.2.3.	Elaborarea matricei exhaustive a cerințelor de reglementare și procedurile obligatorii pentru principalele genuri de activitate selectate, care să acopere întregul ciclu de viață a afacerii	Genuri de activitate selectate; cerințe și proceduri identificate; matrice elaborată și aprobată;	Tr. IV, 2024				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	În curs de realizare. Prin Decizia dlui Prim-ministru nr. 21 din 23.02.2024 a fost instituit un grup de lucru și prevăzută elaborarea hărților (matricelor) obligațiilor și proceselor stabilite prin cadrul de reglementare, prin care au fost stabilite componentele ciclului de viață a afacerii care urmau să fie analizate.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		raport de monitorizate elaborat	2025					În cadrul platformei Consiliului Economic au fost elaborate hărți pentru 12 sectoare economice selectate. Hărțile urmează a fi validate/aprobate de autorități conform domeniilor de competență.	
3.2.4.	Elaborarea metodologiei de monitorizare a poverii de reglementare eliminate și introduse, inclusiv de către toate autoritățile relevante	Metodologie de monitorizare elaborată; rolurile de monitorizare și raportare atribuit tuturor autorităților relevante; rapoarte de monitorizare elaborate și publicate	Tr. IV, 2024 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. Ca urmare a modificărilor la Legea nr. 100/2017 a fost revizuită Metodologia de analiză a impactului de reglementare. În rezultat, în anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, unde este expus formularul notei de fundamentare, a fost introdus impactul sub formă de costuri de conformare. Totodată, a fost aprobată noua Metodologie de analiză a impactului de reglementare prin HG nr. 574/2024, care propune repere metodologice despre analiza costurilor de conformare, care reprezintă povara de reglementare. Cu toate acestea, rolurile de monitorizare a poverii nu au fost atribuite și rapoarte anuale în acest sens nu fost elaborate.	
3.2.5.	Asigurarea consultării cu mediul de afaceri a tuturor proiectelor actelor normative cu impact asupra mediului de afaceri	Număr de acte normative elaborate și consultate; număr de ședințe consultative organizate;	2023-2025				Autoritățile administrației publice centrale	Realizat. În conformitate cu prevederile Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător, membrii Grupului de lucru din partea mediului de afaceri sunt repartizați pe	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		număr reprezentanți ai mediului de afaceri participanți la consultările publice						segmente care corespund celor mai relevante domenii de activitate economică desfășurată de mediul de afaceri în Republica Moldova, fiecare membru fiind responsabil de segmentul pentru care a fost selectat. Grupul de lucru este constituit, în baza principiului parității între mediul de afaceri și autoritățile administrației publice, din 20 de membri. În anul 2024, au fost desfășurate 51 de ședințe ale Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, în cadrul cărora au fost examinate 322 subiecte (analize de impact, proiecte de acte normative și note de fundamentare), fiind întocmite 106 extrase din procesele verbale, 112 expertize și 104 avize.	
3.2.6.	Participarea la elaborarea rapoartelor de țară privind evaluările în cadrul clasamentelor internaționale referitor la reglementarea activității de întreprinzător și elaborarea acțiunilor pentru îmbunătățirea poziției Republicii Moldova (SBA, B-Ready, parțial Global Competitiveness Index, parțial Economic Freedom Index, etc.)	Indicatori, conform evaluărilor, identificați și raportați; acțiunile pentru îmbunătățire a poziției Republicii Moldovei elaborate și promovate; progresul de îmbunătățire a poziției Moldovei	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Republica Moldova a participat la cea de-a IV-a rundă de evaluare a politicilor IMM, desfășurată sub egida OCDE: Small business act. Țările Parteneriatului Estic, 2024. Conform raportului OCDE, Republica Moldova a înregistrat progrese notabile în 11 din cele 12 dimensiuni ale evaluării politicilor pentru IMM-uri. Printre realizările importante se numără îmbunătățirea serviciilor de e-guvernare, extinderea serviciilor de asistență și digitalizare, precum și alinierea cadrului tehnic și al infrastructurii de calitate la standardele internaționale. Moldova se remarcă în regiune, în special în domeniul	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

		monitorizat și publicat						politicilor de economie verde pentru IMM-uri. Recomandările de îmbunătățire, exprimate în raportul de evaluare, stau la baza elaborării documentelor de politici, menite să consolideze poziția Republicii Moldova în clasamentele internaționale. Elaborarea acțiunilor pentru îmbunătățirea poziției RM se bazează pe analiza riguroasă a indicatorilor și pe recomandările rezultate . Astfel, autoritățile au dezvoltat acțiuni strategice care vizează următoarele: - <i>Îmbunătățirea mediului de afaceri:</i> Elaborarea de politici pentru facilitarea accesului la finanțare, reducerea birocrăției și adaptarea cadrului legislativ la bunele practici internaționale. - <i>Transformarea digitală:</i> Implementarea de servicii de e-guvernare și digitalizare pentru a crește eficiența administrării și a sprijini IMM-urile. - <i>Dezvoltarea durabilă și economia verde:</i> Promovarea inițiativelor pentru ecologizarea IMM-urilor, aliniate la prioritățile europene.	
3.2.7.	Elaborarea anuală a unei analize aprofundate a evoluției sectorului IMM și impactul acestuia asupra economiei naționale	Raport elaborat	Tr. IV, anual				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat.	
3.2.8.	Elaborarea metodologiei „Testul IMM” și aplicarea acesteia pentru	Metodologie aprobată prin	Tr. I, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice	Realizat. Prin HG nr. 574/2024 a fost aprobată noua Metodologie de analiză a impactului de	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

	cadrul normativ existent și proiectele de acte normative	Hotărâre de Guvern					și Digitalizării	reglementare, care propune repere metodologice despre analiza impactului asupra ÎMM, care servește în calitate de „Test ÎMM”.	
3.2.9.	Revizuirea Metodologiei de evaluare a performanței autorităților publice în procesul de reglementare a activității de întreprinzător, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 807/2016, în scopul stabilirii mecanismului de monitorizare a indicatorilor de performanță pentru autoritățile publice	Metodologie aprobată prin Hotărâre de Guvern; rapoarte de monitorizare și progres elaborate	Tr. III, 2025 Tr. IV, 2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Neinițiat.	
3.2.10.	Monitorizarea implementării procesului de dereglementare a activității de întreprinzător, prin elaborarea anuală a rapoartelor de monitorizare și a proiectelor de modificări normative	Rapoarte elaborate; modificări normative elaborate și promovate; beneficiile modificărilor promovate cuantificate și raportate la reducerea poverii de reglementare	2023-2025 2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Realizat. În anul 2024 a continuat procesul de reducere a poverii statului asupra mediului de afaceri. Astfel, au fost elaborate și promovate 3 pachete de dereglementare (Legea nr. 37/2024, Legea nr. 95/2024, HG nr. 678/2024), care au fost estimate să genereze economii/beneficii businessului de cca. 300 milioane lei anual. Toate proiectele au fost însoțite de rapoartele privind analiza impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Term en	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

3.3.1.	Elaborarea bazei de date a ODA a întreprinderilor de consultanță/instruire și implementarea activităților de dezvoltare a IMM-urilor	Bază de date elaborată; număr de întreprinderi identificate; număr de activități realizate	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	În curs de realizare. Pe parcursul anului 2024 au fost: - organizate 8 ședințe de lucru cu prestatorii privați în afaceri și cu membrii ACAM; - stabilite prioritățile pentru elaborarea unui plan de acțiuni în vederea dezvoltării unei baze de date a întreprinderilor de consultanță/instruire; - organizate 2 sesiuni de informare destinate consultanților privați în afaceri; - elaborate două chestionare destinate companiilor de consultanță și antreprenorilor privind necesitățile pieței de consultanță; - diseminat un chestionar spre completare companiilor ce prestează servicii de consultanță în afaceri, pentru a depista necesitățile de dezvoltare a serviciilor de consultanță; Chestionarul a fost completat de un număr de 21 de companii.	
3.3.2.	Crearea platformelor industriale multifuncționale și sprijinirea IMM-urilor rezidente	Infrastructur a PIM construită și transmisă către autoritățile publice locale	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, OD A	În curs de realizare. Pentru anul 2024, a fost prevăzută construcția infrastructurii pentru două Platforme Industriale Multifuncționale (PIM) la Glodeni și Ocnița și transferul acestora în gestiunea autorităților publice locale (APL). Prima etapă a lucrărilor pentru PIM-urile din Glodeni și Ocnița s-a încheiat cu succes, fiind finalizate lucrările de infrastructură esențială, precum magistralele de alimentare cu apă și canalizare, gaze naturale, energie electrică, căile de acces și	

	2	3	4	Costuri – realizat, mii lei			8	9	10
Nr. d/o	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Termen	5 – Total	6--din bugetul de stat	7 – din alte surse	Instituția responsabilă	Note privind realizarea acțiunii	Motivele nerealizării acțiunii

								blocurile administrative. În prezent, se pregătește documentația necesară pentru transmiterea lucrărilor finalizate către APL-urile respective. Pentru etapa a II-a a PIM Ocnița, lucrările sunt în continuare în desfășurare, cu o prelungire a contractului de antrepriză din motive tehnice și juridice, iar finalizarea acestora este așteptată în trimestrul II al anului 2025. De asemenea, APL Glodeni a emis decizia de creare a Parcului Industrial Glodeni, reorganizând Întreprinderea Municipală „Centrul de Tineret din Glodeni” în „Platforma Industrială Multifuncțională Glodeni” pentru gestionarea activităților viitoare.	
3.3.3.	Dezvoltarea rețelei incubatoarelor de afaceri și a clusterelor	Număr de incubatoare de afaceri dezvoltate; numărul clusterelor dezvoltate	2023-2025				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ODA	Realizat. Pe parcursul anului 2024 în cadrul celor 11 incubatoare de afaceri sunt incubate 280 companii rezidente, din totalul cărora 111 start-up-uri, 123 companii sunt gestionate de tineri și 179 companii sunt administrate de femei. Per total, companiile incubate au creat 958 locuri de muncă, dintre care 432 pentru femei și 392 sunt destinate tinerilor. Incubatoarele au organizat și găzduit 252 de evenimente (cursuri de instruire, mese rotunde, seminare de informare). De asemenea, 73 IMM-uri au beneficiat de oportunitatea de a fi noi incubate, consolidând astfel ecosistemul de afaceri și sprijinind creșterea și diversificarea acestuia.	

Tabel nr. 2. Informație privind indicatorii PACC înregistrați în anii 2023 - 2024

1. Nr d/o	2. Indicator	3. Indicele din anul de referință	4. Indicele înregistrat în 2024 (2023)	5. Sursa de informație	6. Nivelul de progres 2024 (2023) comparativ cu anul de referință	7. Note
Obiectivul general 1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri						
Obiectivul specific 1.1. Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale						
Indicatori de rezultat: 1. Mediul de afaceri și cel operațional, pentru IMM-uri, îmbunătățit cu 10% în anul 2025 comparativ cu anul 2020 (SBA) 2. Numărul total al salariaților din IMM-uri majorat cu 35,0 mii în 2025 comparativ cu 2021 3. Numărul întreprinderilor create în creștere cu 20% în anul 2025 comparativ cu anul 2021 4. Numărul întreprinderilor lichidate în descreștere cu 7% în anul 2025 comparativ cu anul 2021 5. Ponderea întreprinderilor active din totalul de întreprinderi raportoare în creștere cu 7% în anul 2025 comparativ cu 2021						
1.	Indicele privind Mediul de afaceri și cel operațional, conform SBA	2020 – 3,76	2023 = 4,345	Raport SBA	+ 15%	
2.	Numărul total al salariaților din IMM-uri	2021 – 314,9 mii	2023 – 352,1 mii	Situațiile financiare ale entităților, Banca de date a BNS	+11,8%	
3.	Numărul întreprinderilor nou create	2021 – 4,5 mii (4493)	2022 - 4,6 mii (4548)	BNS	+2%	Datele sunt elaborate în baza definițiilor privind demografia întreprinderilor, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/2152 privind statisticile europene de întreprindere, Manualul Eurostat/OCDE privind demografia întreprinderilor (2007).
4.	Numărul întreprinderilor lichidate	2021 – 3,1 mii (3092)	2022 – 2,2 mii (2216)	BNS	- 41%	
5.	Ponderea întreprinderilor active din totalul de întreprinderi raportoare	2021 – 75,8%	2022 – 76,4 %	BNS	+ 0,8%	
Obiectivul specific 1.2. Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice						
Indicatori de rezultat:						

1. Creșterea ponderii întreprinderilor care utilizează factura electronică de la 40% în 2022 până la 80% în 2025 2. Rata serviciilor publice complet digitalizate în creștere cu 40% până în anul 2025 comparativ cu anul 2022 3. Rata procedurilor vamale complet digitalizate în creștere cu 60% până în anul 2025 comparativ cu anul 2022						
1.	Ponderea din total a întreprinderilor care utilizează factura electronică	2022 - 10,22% 2023 – 16,02%	2024–16,23%	Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat	+6,3% comparativ cu 2022	SFS: În anul 2022: -nr. total de contribuabili - 284 427; - nr. maxim de întreprinderi care au utilizat factura fiscală prin SIA e-Factura – 29 068. În anul 2023 - nr. total de contribuabili – 201 879; - nr. maxim de întreprinderi care au utilizat factura fiscală prin SIA e-Factura – 32 344. În anul 2024: - nr. total de contribuabili – 198 579; - nr. maxim de întreprinderi care au utilizat factura fiscală prin SIA e-Factura – 32 237.
2.	Numărul serviciilor publice complet digitalizate	2022 – lipsă date 2023 – 274 servicii, care reprezintă 58,8% din total	2024 – 291 servicii, care reprezintă 65,7% din total	https://mded.gov.md/transparenta/servicii-publice-digitalizate/	+ 6,9%	În prezent, prin intermediul ghișeului unic, sunt disponibile 291 de servicii publice electronice G2B, reprezentând 65,7% din numărul total de 443 de servicii publice G2B și 208 servicii publice electronice G2C, reprezentând 53,9% din numărul total de 386 de servicii publice G2C. De evidențiat, că pe parcursul anului 2024 au fost digitalizate, inclusiv: - Certificatul de rezidență, disponibil în cadrul SIA „Cabinetul personal al contribuabilului” (01.02.2024). - Certificatul de atestare în calitate de plătitor de TVA, disponibil în cadrul Portalul guvernamental MCabinet (06.09.2024).
3.	Numărul procedurilor vamale complet digitalizate			Serviciul Vamal		Declarațiile vamale sunt complet digitalizate. Ponderea declarațiilor vamale perfectate electronic a

						constituit la import 100%, la export 100%, tranzit 100%.
Obiectivul specific 1.3. Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernare)						
Indicatori de rezultat: 1. Contribuirea la reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră până în anul 2025 cu cel puțin de 71% comparativ cu nivelul anului 1990 2. Reducerea emisiilor de carbon în creștere cu 40% până în anul 2025 comparativ cu anul 2022 3. Rata IMM-urilor care aplică principii de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie sau eficientizarea consumului de energie prin achiziții de utilaje/echipamente moderne în creștere cu 50% până în anul 2025 comparativ cu anul 2022 4. Cel puțin 10% din IMM-uri certificate în conformitate cu standardele SM SR EN ISO 14001 (sisteme de management de mediu) sau/și SM EN ISO 26000 (Responsabilitatea socială) 5. Cel puțin 60% din IMM-le active s-au autoevaluat în baza principiilor de economie verde pe pagina ODA 6. Creșterea ponderii întreprinderilor administrate de femei de la 30% în anul 2022 până la 35% în anul 2025 7. Creșterea numărului întreprinderilor sociale de la 7 în anul 2022 până la 14 în anul 2025 8. Ponderea IMM-urilor conduse de tineri, femei, migranți din numărul total de întreprinderi finanțate de către ODA, în creștere cu 13 p.p., până în anul 2025 comparativ cu anul 2022						
1.1.	Valoarea emisiilor totale de gaze cu efect de seră (cu contribuția sectorului folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultura)	1990 – 45.48 milioane tone CO ₂ echivalent	2022 – 12 951,68 kt CO ₂ eg	Agencia de Mediu		Datele pentru 2023 și 2024 încă nu sunt disponibile
1.2.	Valoarea emisiilor totale de gaze cu efect de seră (fără contribuția sectorului folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultura)	1990 – 43.80 milioane tone CO ₂ echivalent	2022 - 13 372,34 kt CO ₂ eg	Agencia de Mediu		
2.1.	Valoarea emisiilor de bioxid de carbon (cu contribuția sectorului folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultura)	1990 – 37.00 milioane tone CO ₂	2022 – 9401,15 kt	Agencia de Mediu		
2.2.	Valoarea emisiilor totale de bioxid de carbon (fără contribuția sectorului folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultura)	1990 – 35.17 milioane tone CO ₂	2022 – 9659,53 kt	Agencia de Mediu		
3.	Număr IMM-uri care aplică principii de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie sau eficientizarea consumului de energie prin achiziții de utilaje/echipamente moderne	2022 –	Lipsă date			

4.	Număr IMM-uri certificate în conformitate cu standardele SM SR EN ISO 14001 sau/și SM EN ISO 26000	2022 – 0	Lipsă date			
5.	Număr de IMM-le active care s-au autoevaluat în baza principiilor de economie verde pe pagina ODA	2022 - 51	2023 - 119 2024 - 59	ODA		
6.	Ponderele întreprinderilor administrate de femei	2020 – 33,9% 2021 – 34,2%	2022 – 34,2%	BNS		Datele sunt elaborate în baza definițiilor privind demografia întreprinderilor, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/2152 privind statisticile europene de întreprindere, Manualul Eurostat/OCDE privind demografia întreprinderilor (2007).
7.	Numărul întreprinderilor sociale	2022 - 7	2024 - 8	MDED		
8.	Ponderele IMM-urilor conduse de tineri, femei, migranți din numărul total de întreprinderi finanțate de către ODA	2022 – 32% 2023 - 35%	2024 - 32%	ODA		

Obiectivul general 2. Facilitarea accesului la finanțare și sporirea competitivității produselor/serviciilor locale, inclusiv pe piețele externe

Obiectivul specific 2.1. Sporirea accesului la finanțare

Indicatori de rezultat:

1. Majorarea anuală cu 10% a volumului investițiilor în urma accesării creditelor de către persoane juridice
2. Creșterea de la 8% până la 18% a cotei creditelor garantate de FGC, din soldul total al creditelor acordate sectorului IMM de către băncile comerciale prin intermediul ODA, în 2025 comparativ cu 2022
3. Creșterea volumului creditelor acordate IMM-urilor de către ODA prin instrumentele FACEM, cu aproximativ 2 800,0 mil. lei în 2025 comparativ cu 2022
4. Investiții generate în economie, ca urmare a emiterii de către ODA a garanțiilor financiare, în creștere cu 20% în 2025 comparativ cu 2022
5. Creșterea de peste 3 ori a volumului finanțării acordate pentru start-upuri prin programele ODA
6. Volumul de investiții în economia națională, realizată de către întreprinderile noi lansate cu suportul ODA, crește cu 20% până în anul 2025
7. Volumul de investiții în economia națională, realizată de către întreprinderile în dezvoltare cu suportul ODA, crește cu cel puțin 30% până în anul 2025

1.	Volumul investițiilor în urma accesării creditelor de către persoane juridice, mii lei	2022 – lipsa date				
2.	Cota creditelor garantate de FGC, din soldul total al creditelor acordate	2022 – 8% (1.800,0 mil. lei)	2023 = 9,59% (1.778,46 mil.		+ 1,59 p. p. +1,93 p. p.	

	sectorului IMM de către băncile comerciale prin intermediul ODA		lei/18.532,53 mil. lei) 2024 = 11,52% (2.631,97 mil. lei /22.838,8 mil. lei)			
3.	Volumul creditelor acordate IMM-urilor de către ODA prin instrumentele FACEM, mii lei	2022 – 0	<u>P373:</u> 2023 = 517.665,7 2024 = 1.849.426,6			
4.	Volumul investițiilor generate în economie, ca urmare a emiterii de către ODA a garanțiilor financiare, mii lei	2022 – 1.200.000,0	2023 = 1.481.133,3 2024 = 2.486.587,6		+ 24% +68%	
5.	Volumul finanțării acordate pentru start-up uri prin programele ODA, mii lei	2022 – 5.650,0	2023 = 17.329,2 2024 = 30.682,0			
6.	Volumul de investiții în economia națională, realizat de către întreprinderile noi lansate cu suportul ODA, mii lei	2022 – lipsa date	2023 = 29.902,2 2024 = 56.224,2			
7.	Volumul de investiții în economia națională, realizat de către întreprinderile în dezvoltare cu suportul ODA, mii lei	2022 – lipsa date	2023 = 697.789,3 2024 = 477.066,0			
Obiectivul specific 2.2. Sporirea productivității întreprinderilor						
Indicatori de rezultat: 1. Creșterea cu 1% a contribuției sectorului IMM la PIB în anul 2025 comparativ cu 2021 2. Majorarea cu 2% a rentabilității veniturilor din vânzări în sectorul IMM în anul 2025 comparativ cu 2021 3. Asigurarea rentabilității capitalului propriu nu mai mic de 19% în sectorul IMM în anul 2025 comparativ cu 2021 4. Majorarea cu 10 % a venitului IMM-urilor din vânzări în anul 2025 comparativ cu 2021 5. Majorarea cu 5% a numărului de persoane ocupate în sectorul IMM în anul 2025 comparativ cu 2021 6. Investiții generate în economie, ca urmare a implementării de către ODA a Programului „373”, de circa 2,0 mld. lei până în anul 2025						
	1. Contribuția sectorului IMM la PIB, %	2021 – 49,3	2023 – 54,9	<u>Banca de date</u> a BNS	+5.6 p.p	
	2. Rentabilitatea veniturilor din vânzări în sectorul IMM, %	2021 – 26,2	2023 – 25,8	<u>Banca de date</u> a BNS	-1,53%	
	3. Rentabilitatea capitalului propriu în sectorul IMM, %	2021 -18,6	2023 – 16,6	<u>Banca de date</u> a BNS	-10,75%	
	4. Venitul IMM-urilor din vânzări, mii lei	2021 – 183 569,7	2023 – 285 938,9	<u>Banca de date</u> a BNS	+55,77%	

	5. Numărul de persoane ocupate în sectorul IMM	2021 – 314,9	2023 – 352,1	Banca de date a BNS	+11,81%	
	6. Investiții generate în economie, ca urmare a implementării de către ODA a Programului „373”	2023 - 747,8 mil. MDL	2024 - 2.718,7 mil. MDL	ODA	Obiectiv realizat	
Obiectivul specific 2.3. Sporirea și diversificarea exportului						
Indicatori de rezultat: 1. Majorarea cu 40 % a valorii mărfurilor exportate în anul 2025 comparativ cu 2022 2. IMM abilitate să realizeze potențialul de export și să crească venitul din vânzări cu 5% anual 3. Exportul IMM-urilor pe piețele internaționale crescut cu 5% anual 4. Cel puțin 3 parteneriate de lansare pe piețele internaționale încheiate până în anul 2025 cu suportul ODA						
	1. Valoarea mărfurilor exportate, mii dolari SUA	2021 - 3 144 504,0	2024 – 3 555 061,7	Banca de date a BNS	13,1%	2024 - date provizorii
	2. IMM abilitate să realizeze potențialul de export și să crească venitul din vânzări, mil lei	2021 - 184 000,0				
	3. Exportul IMM-urilor pe piețele internaționale, mil lei	2021 - 62 890,1				
	4. Număr parteneriate de lansare pe piețele internaționale încheiate cu suportul ODA	2022 – lipsa date				Notă: În perioada 07-08 octombrie 2024, IP ODA a participat, alături de trei companii locale, la <i>Central and Eastern European (CEE) Procurement and Supply Forum</i> , eveniment organizat de Asociația pentru Managementul Lanțului de Aprovizionare, Achiziții și Logistică din Germania (BME). Această participare a fost esențială în contextul inițiativelor IP ODA pentru susținerea dezvoltării furnizorilor din RM, vizând facilitarea accesului acestora pe piețele internaționale, crearea de oportunități pentru parteneriate între IMM-urile locale și corporațiile transnaționale, precum și

						integrarea acestora în lanțurile valorice globale. În cadrul sesiunilor B2B organizate, s-au desfășurat 19 întâlniri directe între furnizorii din Republica Moldova și partenerii internaționali, generând noi perspective de colaborare și dezvoltare.
Obiectivul general 3. Promovarea culturii antreprenoriale						
Obiectivul specific 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale						
Indicatori de rezultat: 1. Numărul de standarde de calificare ajustate la Cadrul Național al Calificărilor în creștere cu 10% în anul 2025 comparativ cu 2022 2. Numărul de elevi încadrați în învățământul dual în creștere cu aproximativ 50% în anul 2025 comparativ cu 2022 3. Numărul de întreprinderi care au beneficiat de deducerea cheltuielilor pentru instruirea angajaților în creștere cu 20% în anul 2025 comparativ cu 2022 4. Numărul de persoane instruite prin programele implementate de ODA în creștere cu 20% în anul 2025 comparativ cu 2022						
	1. Numărul de standarde de calificare ajustate la Cadrul Național al Calificărilor	2022 - 117 standarde	2023 – 30 de standarde 2024 – 164 de standarde 24.03.2025 – 24 de standarde	MEC, Direcția Cadrul Național al Calificărilor	186 %	TOTAL 2023-2025: 218 standarde de calificare elaborate și aprobate
	2. Numărul de elevi încadrați în învățământul dual	2022 - 1400	2023 - 1.700 2024 - 2.417	ODA		
	3. Numărul de întreprinderi care au beneficiat de deducerea cheltuielilor pentru instruirea angajaților	2022 - 0	2023 - 26 2024 - 43	ODA		
	4. Numărul de persoane instruite prin programele implementate de ODA	2022 – 2.450	2023 - 2.979 2024 - 2.361	ODA		
Obiectivul specific 3.2. Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri						
Indicatori de rezultat: 1. Consultarea cu mediul de afaceri, în proporție de 100%, a proiectelor de acte normative elaborate de Guvern, cu impact asupra mediului de afaceri 2. Numărul de reprezentanți ai mediului de afaceri care au participat la consultarea proiectelor de acte normative 3. Asigurarea efectuării analizei anuale a evoluției sectorului IMM și determinarea impactului acestuia asupra economiei naționale						

	1. Cota, în procente, a proiectelor de acte normative elaborate de Guvern, cu impact asupra mediului de afaceri, consultate cu mediul de afaceri	2023 – 100%	2024 - 100%	Cancelaria de Stat		
	2. Numărul de reprezentanți ai mediului de afaceri care au participat la consultarea proiectelor de acte normative		9-10 membri per proiect	Cancelaria de Stat		
	3. Analiză anuală efectuată a evoluției sectorului IMM		Realizat	MDED		
Obiectivul specific 3.3. Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului						
Indicatori de rezultat: 1. Bază de date a întreprinderilor de consultanță creată 2. Infrastructura pentru cel puțin 2 platforme industriale multifuncționale creată 3. Cel puțin 11 incubatoare de afaceri dezvoltate						
	1. Bază de date a întreprinderilor de consultanță creată	În curs de realizare – la moment sunt înregistrate 21 de companii de consultanță.				Info în Tabelul nr. 1
	2. Infrastructura pentru cel puțin 2 platforme industriale multifuncționale creată	În curs de realizare.				Info în Tabelul nr. 1
	3. Incubatoare de afaceri dezvoltate	2023 - 11 incubatoare de afaceri	2023 - 11 incubatoare de afaceri			

**Lista actelor normative adoptate în anii 2023-2025
în scopul implementării prevederilor Programului PACC 2027
(situația la data de 31.03.2025)**

1) Lista legilor aprobate în anii 2023-2025 în scopul implementării prevederilor Programului PACC 2027:

1. Legea nr. 341/2023 pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
2. Legea nr. 373/2023 pentru modificarea unor acte normative (privind facilitarea activității în domeniul alimentar).
3. Legea nr. 37/2024 (facilitarea activității mediului de afaceri IV).
4. Legea nr. 95/2024 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri).
5. Legea nr.145/2024 pentru modificarea unor acte normative (parcurile pentru tehnologia informației)
6. Legea nr. 214/2024 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală) - au fost revizuite condițiile de prezentare a dării de seamă fiscale unificată (UNIF 21) cu privire la impozitul pe venit.
7. Legea nr. 259/2024 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea accesului antreprenorilor locali la piețe de capital externe).
8. Legea nr. 313/2024 pentru modificarea Legii insolvenței nr.149/2012.
9. Legea nr. 25/2025 pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și legile sectoriale conexe).
10. Legea nr. 27/2025 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII).

2) Lista hotărârilor de Guvern aprobate în anii 2023-2025 în scopul implementării prevederilor Programului PACC 2027

1. Hotărârea Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373”.
2. Hotărârea Guvernului nr. 488/2023 cu privire la aprobarea Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului.
3. Hotărârea Guvernului nr. 809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin.
4. Hotărârea Guvernului nr. 207/2024 cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional Registrul de stat al Controalelor.
5. Hotărârea Guvernului nr. 332/2024 cu privire la modificarea Regulamentului privind modul de compensare a cheltuielilor unităților în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 97/2023
6. Hotărârea Guvernului nr. 414/2024 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (în domeniul controlului de stat, inclusiv privind organizarea și funcționarea

Consiliului național de soluționare a disputelor și Consiliilor de soluționare a disputelor în cadrul organelor de control)

7. Hotărârea Guvernului nr. 531/2024 cu privire la aprobarea Programului de sprijin al micilor producători.
8. Hotărârea Guvernului nr. 574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare (în redacție nouă)
9. Hotărârea Guvernului nr. 678/2024 cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea activității mediului de afaceri VI).
10. Hotărârea Guvernului nr. 6/2025 privind aprobarea Cerințelor simplificate pentru activitatea micilor producători din domeniul alimentar și de completare a Hotărârii Guvernului nr.643/2003 cu privire la aprobarea Normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei.
11. Hotărârea Guvernului nr. 30/2025cu privire la aprobarea Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice
12. Hotărârea Guvernului nr. 82/2025 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului privind programele de stat pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.